

Biuletyn Informacyjny

TECHNIKA i USC

Nr 3 (56)

III kwartał 2008

cena 15,00 zł

ISSN 1425-2872

WYROK WSA

CO NOWEGO

W EUROPEJSKIM ŚWIECIE

URZĘDNIKÓW STANU CYWILNEGO

W NUMERZE

ESUSC

ANETA PAPIS

- 4 CO NOWEGO W EUROPEJSKIM ŚWIECIE
URZĘDNIKÓW STANU CYWILNEGO

STATUS KIEROWNIKA USC

HENRYK CHWYĆ

- 7 DZIAŁANIA SUSC RP W SRAWIE
STATUSU KIEROWNIKA USC

e-PRACA

DOROTA BIERNACKA

- 11 SPRAWNE I TANIE PAŃSTWO:
URZĘDNICY ZOSTANĄ BEZ PAPIERU?

OLEŚNICA: e-URZĄD

ROZMOWA ZE ZBIGNIEWEM RYBAKIEM

- 14 W OLEŚNICY ELEKTRONICZNIE

WSA

WYROK WSA

- 16 III SAB/Wr 12/07

GALERIA USC

- 19 GALERIA USC - WODZISŁAW ŚLĄSKI

TECHNIKA I PESEL

JAN KRZYSZTOF WOJTALA

- I IDENTYFIKATORY REJESTRU TERYT
W REJESTRACH OSOBOWYCH

CO NOWEGO
W EUROPEJSKIM
ŚWIECIE URZĘDNIKÓW
STANU CYWILNEGO

Wśród państw, które zmieniły swoje przepisy, da się wyodrębnić dwa modele związków partnerskich. (...) Model duński zakłada, że dla osób tej samej płci należy określić pewien status, zgodnie z zasadą „dla każdego jakaś prawna instytucja”. Związki partnerskie dla osób tej samej płci wprowadzono w państwach Skandynawii, w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Francji. W 1998 roku powstał nowy model – holenderski, zgodnie z którym dla par homoseksualnych nie są zastrzeżone tylko związki partnerskie. Od 1 kwietnia 2004 roku w Holandii jest również możliwe małżeństwo osób jednej płci.

str. 4

DZIAŁANIA SUSC RP W SPRAWIE PROJEKTU
ZMIAN STATUSU KIEROWNIKA USC

„(...) obywatele, którzy z pełnym zaufaniem i w dobrej wierze stanęli przed przedstawicielem Państwa i zawarli małżeństwo, dowiadują się po pewnym czasie, że nie był to przedstawiciel Państwa i małżeństwo ich może być uznane za nieistniejące. Stowarzyszenie nasze nie godzi się, aby za zaistniałą sytuację skutki poniosły 183 małżeństwa z Bytomią i setki małżeństw, gdy będą podobne sprawy w innych województwach”.

str. 7

W OLEŚNICY
ELEKTRONICZNIE

Urząd Miasta Oleśnicy konsekwentnie rozwija usługi elektroniczne. W ubiegłych latach, jako jeden z nielicznych urzędów na Dolnym Śląsku, wdrożył elektroniczny obieg dokumentacji, podpis elektroniczny i system infomatów.

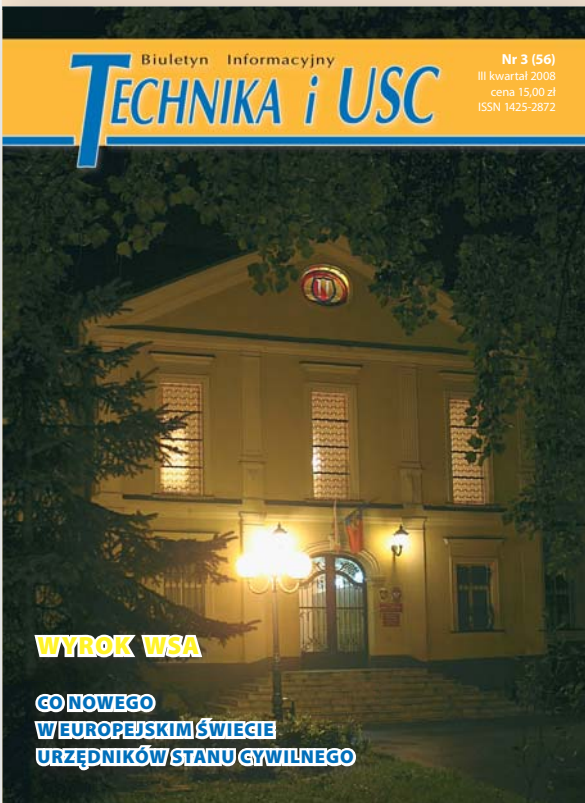
str. 14

WYROK WSA

Nieuzasadnione pozostawienie podania skarżącego bez rozpatrzenia – czego dowodzą dotychczasowe rozważania – potwierdzają w sposób oczywisty trafność zarzutu bezczynności organu w rozpoznawanej sprawie, co obligowało Sąd do zobowiązania Kierownika USC do rozpatrzenia wniosku strony, w zakreślonym w sentencji terminie, zgodnie z dyspozycją art.149 p.p.s.a. (pkt I osnowy).

str. 16

Na 1. str. okładki - Siedziba USC w Wodzisławiu Śląskim

OGÓLNOPOLSKI BIULETYN INFORMACYJNY DLA URZĘDÓW STANU CYWILNEGO

NR 3 (56), III kwartał 2008 r.

REDAKTOR NACZELNY – Władysław PENAR

REDAKCJA

Wiesława OGULEWICZ – e-mail: biuletyn@technika.gliwice.pl
ZG SUSC

ADRES REDAKCJI

ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 25, 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

OPRACOWANIE GRAFICZNE – Joanna FAMULSKA
SKŁAD I PRZYGOTOWANIE DO DRUKU – Andrzej DĘBICKI

DRUK – AW „Kaligraf”, ul. Chorzowska 44 b, 44-100 Gliwice

Nakład 2300 egz. Niniejszy numer zamknięto 12 sierpnia 2008 r.

WYDAWCA I KOLPORTER

Przedsiębiorstwo Techniczno-Handlowe
„TECHNIKA” sp. z o.o., ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. 0-32 338 38 00, faks 0-32 338 38 01

Cena 1 egzemplarza kwartalnika „TECHNIKA i USC”
wynosi w 2008 r. 15,00 zł. PTH TECHNIKA prowadzi
sprzedaż biuletynu na zasadzie prenumeraty rocznej.
Cena rocznej prenumeraty wynosi w 2008 r. 60,00 zł.

Prenumerata przyjmowana jest na podstawie wpłaty
dokonanej na konto PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.,
w PKO BP SA, Oddział Gliwice,
nr konta: 91 1020 2401 0000 0102 0169 6277

Szanowni Państwo

Wójt mianuje innego (niż wójt) kierownika usc., wszyscy dotychczas zatrudnieni kierownicy usc. stają się pracownikami mianowanymi, a nowo zatrudniany kierownik i zastępca(y) muszą legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym lub administracyjnym – taka jest wizja SUSC RP nowego statusu kierownika usc w Polsce. Do ustalenia pozostają: liczba mieszkańców w miastach w których zatrudnieni będą inni kierownicy usc. aniżeli burmistrz czy prezydent oraz wiek/ staż pracy kierowników, wobec których wymagane będzie wyższe wykształcenie. Kulisy zmagania Zarządu Stowarzyszenia o korzystne zapisy w nowelizowanych ustawach odślania w artykule na stronie 5 H.Chwyć, który po przejściu na emeryturę oddał się całkowicie sprawie Stowarzyszenia.

Elektroniczny urząd przyszłości bez papieru, za to „wyposażony” w urzędomy, elektroniczną skrzynkę podawczą i elektroniczny obieg dokumentów - taka przyszłość urzędów wyłania się z rozmowy z sekretarzem miasta Oleśnicy Zbigniewem Rybakiem, po udanym zintegrowaniu systemu PB_USC firmy TECHNIKA z systemem ESOD firmy Rodan. Unijne środki pozwoliły na uruchomienie wielu regionalnych projektów budowy e-urzędów, takich jak np. SEKAP na Śląsku, które są szansą na wyposażenie urzędów - szczególnie w małych gminach - w elektroniczny obieg dokumentów i jego integrację z innymi systemami dziedzinowymi takimi jak np. usc lub ewidencja ludności.

O problemach integracji w dziedzinie danych osobowych spowodowanych niestosowaniem się niektórych organów centralnych państwa do obowiązujących przepisów prawa w dziedzinie nazw urzędowych miejscowości oraz nadawania nazw ulic, pisze analityk J.K.Wojtala. Problem jest aktualny z uwagi na planowaną przez GUS z początkiem przyszłego roku powszechną zmianę sposobu przekazywania danych demograficznych rejestrowanych w usc. z postaci papierowej na elektroniczną przez internet.

W ogłoszonym zeszłym roku projekcie nowelizacji ustawy o notariacie pojawił się zapis o wprowadzeniu numeru PESEL do treści aktu zgonu. Projekt ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw z dnia 6 maja 2008 roku zawiera art. 4 o następującej treści: „ W ustawie z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.Nr 181, poz. 1287) uchyla się art.5.” Zatem nic nie zmienia się we wzorze druku aktu zgonu i we wzorach druków jego odpisów.

Redaktor Naczelny

Penar
Władysław Penar

CO NOWEGO

W EUROPEJSKIM ŚWIECIE URZĘDNIKÓW STANU CYWILNEGO VIII KONGRES EVS

Jak informowałam w poprzednim numerze biuletynu, tematem VIII Kongresu Europejskiego Stowarzyszenia Urzędników i Urzędników Stanu Cywilnego, który odbył się w kwietniu w Portoroż w Słowenii, były *Nowe modele pożycia – nowe rejestry, tendencje europejskie*.

Przedstawiciele poszczególnych krajów Europy, uczestników spotkania, omówili uregulowania prawne obowiązujące w ich krajach a dotyczące nowych modeli pożycia. Postaram się je Państwu przybliżyć:

Wejście Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku zbiegło się w czasie z tworzeniem nowych ustaw w krajach Europy dotyczących związków partnerskich. W **Anglii i Walii**, oprócz ustawy o małżeństwach z 1949 roku, od 2004 roku obowiązuje ustawa o związkach partnerskich. Osoby tej samej płci, aby zawrzeć związek partnerski muszą spełnić określone warunki - mieć 7 dni pobytu w Anglii, po 15 dniach od zgłoszenia zamiaru zawarcia takiego związku otrzymują zaświadczenie zezwalające, ważne 1 rok. Przepisy prawa nie wymagają uroczystej formy dla związków partnerskich. Natomiast ciekawostką jest prawne uregulowanie dotyczący warunków zawarcia związku małżeńskiego. Ceremonie odbywają się w ściśle określonych godzinach od 8.00 do 18.00 i koniecznie w pomieszczeniach zadaszonych; nie ma możliwości zorganizowania ślubu pod gołym niebem.

W **Belgii**, oprócz prawnie uregulowanych związków partnerskich,

są też możliwe małżeństwa i adopcje dzieci przez pary homoseksualne. Nowością jest ustawa o kohabitacji, przy ustaleniu której nie sporządza się aktów stanu cywilnego. Jest to określone

przepisami prawa współzamieszkiwanie dwóch osób, które złożyły odpowiednie oświadczenie. Tymi osobami mogą być: dwie kobiety, dwóch mężczyzn, mężczyzna i kobieta, brat z siostrą, ojciec z córką (synem), matka z córką (synem). Taki związek ma na celu wzmocnienie praw spadkowych. Aby złożyć oświadczenie o kohabitacji zainteresowane osoby nie mogą pozostawać ze sobą w związku małżeńskim. Informacja o kohabitacji jest przekazywana do ewidencji miejsca zamieszkania. Osoby współzamieszkujące żyją w podziale majątkowym ale dziedziczą po sobie. Obcokrajowcy mogą w Belgii złożyć oświadczenie o kohabitacji pod warunkiem, że zamieszkują wspólnie w tym kraju.

W **Słowenii** rejestracja związków osób jednej płci jest możliwa od 2005 roku, i nie są to związki małżeńskie. Mimo wprowadzenia możliwości rejestracji związku partnerskiego dwóch dorosłych osób, zdolnych do czynności prawnych, w dalszym ciągu pierwszeństwo w ochronie ze strony państwa mają małżeństwa.

ANETA PAPIS

wiceprezes ZG SUSC RP,
kierownik USC
w Łodzi-Centrum

Odrębny rejestr związków partnerskich jest prowadzony w urzędach stanu cywilnego. Związki te charakteryzuje obowiązek wzajemnej alimentacji, prawo do mieszkania, dziedziczenie ustawowe przez partnera wspólnego majątku, reprezentowanie partnera przed innymi instytucjami.

W świetle prawa **Szwajcarii** tradycyjne małżeństwo jest możliwe tylko dla par heteroseksualnych. Pary homoseksualne mogą zarejestrować tylko związek partnerski. Dlatego małżeństwo osób jednej płci ważne zawarte w innym kraju, będzie w Szwajcarii uznane za związek partnerski. Konkubinat rozumiany jako faktyczne pożycie dwóch osób różnej płci a także jednej płci, nie jest prawnie uregulowany, nie rodzi skutków prawnych. Warunki formalne zawarcia związku partnerskiego są podobne do warunków jakie muszą spełnić osoby zamierzające zawrzeć związek małżeński. Zarówno w jednym i drugim przypadku osoby muszą mieć ukończone 18 lat i pełną zdolność do czynności

prawnych. Nie mogą zawrzeć ze sobą związku partnerskiego (tak samo jak i związku małżeńskiego) krewni w linii prostej, rodzeństwo, oraz osoby spokrewnione ze sobą na skutek adopcji. Partnerzy nie mogą pozostawać w innym związku małżeńskim ani partnerskim. Tryb postępowania przygotowawczego do zawarcia partnerstwa jest taki sam jak do związku małżeńskiego. Małżeństwo może być zawarte po 10 dniach od zakończenia postępowania przygotowawczego, partnerstwo – od razu. Związek małżeński zostaje zawarty po wypowiedzeniu przez kobietę i mężczyznę słowa „tak” zapadającego w odpowiedzi na stosowne pytanie urzędnika. Związek partnerski do swojej skuteczności wymaga złożenia w dokumencie podpisów przez partnerów. Ustanie związku małżeńskiego i partnerskiego następuje z powodu śmierci jednej ze stron albo na skutek orzeczenia sądu. Jeżeli partnerzy chcą pozostawać we wspólnocie majątkowej, to muszą zawrzeć odpowiednią umowę prawną-majątkową. Jeżeli takiej umowy nie posiadają, to pozostają w rozdzielności majątkowej. Przepisy dotyczące małżeństw statuują zasadę odwrotną. Podkreślenia wymaga fakt, że w Szwajcarii osoby żyjące w związkach partnerskich nie mają prawa adoptować dzieci.

Podobne uregulowania prawne dotyczące możliwości zarejestrowania związków partnerskich osób jednej płci i ich rozwiązania istnieją w **Niemczech**. Jest możliwe przysposobienie dziecka jednego partnera przez drugiego partnera. Natomiast prawo nie zezwala na adopcję dzieci nie pochodzących od partnerów. Sposób rejestracji związków partnerskich różnie jest przeprowadzany w różnych landach. Reforma, która jest planowana w 2009 roku przewiduje, że rejestry będą prowadzone jednolicie przez urzędy stanu cywilnego, z zastrzeżeniem, że landy będą mogły wskazać inny urząd do prowadzenia tych rejestrów. Prawo niemieckie nie przewiduje związków

wolnych, konsensualnych. Osoby różnej płci prowadzące wspólne gospodarstwo mają możliwość zawierania umów cywilnych dotyczących spraw majątkowych.

Pani Chantal Nast, dyrektor MKSC, podkreśliła w swoim wystąpieniu, że rozwój prawodawstwa normującego nowe modele pożycia nastąpił w ostatnich pięciu latach. Wśród państw, które zmieniły swoje przepisy, da się wyodrębnić dwa modele związków partnerskich. Jednym z nich jest model duński, drugim – holenderski. Model duński zakłada, że dla osób tej samej płci należy określić pewien status, zgodnie z zasadą „dla każdego jakaś prawna instytucja”. Związki partnerskie dla osób tej samej płci wprowadzono w państwach Skandynawii, w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Francji. W 1998 roku powstał nowy model – holenderski, zgodnie z którym dla par homoseksualnych nie są zastrzeżone tylko związki partnerskie. Od 1 kwietnia 2004 roku w Holandii jest również możliwe małżeństwo osób jednej płci. Regulacje holenderskie w zakresie partnerstwa nie wymagają od osób posiadania obywatelstwa tego kraju,

ale warunkiem koniecznym dla obywateli jest posiadanie prawa pobytu. Istnieje też możliwość przekształcania związku partnerskiego w związek małżeński i odwrotnie. Związek partnerski ustaje na skutek śmierci partnera albo na skutek oświadczenia o ustaniu. Zgodnie z prawem holenderskim po przekształceniu związku małżeńskiego w związek partnerski do jego rozwiązania wystarcza oświadczenie. Należy zaznaczyć, że włoskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w lipcu 2007 roku wydało dekret zgodnie z którym we Włoszech nie będą uznawane błyskawiczne rozwody holenderskie.

Na marginesie tych rozważań rodzi się pytanie, czy kierownik usc. w Polsce, stosując obowiązujące przepisy Rozporządzenia Rady (WE) Nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 roku dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1347/2000, ma możliwość odmowy wpisania do aktu małżeństwa oświadczenia o rozwiązaniu związku partnerskiego dokonanego zgodnie z prawem holenderskim.

Grand Hotel w Portorož, miejsce konferencji ESUSC

Związki partnerskie w **Belgii, Francji i Hiszpanii** mają charakter umów cywilnych rejestrowanych w urzędach stanu cywilnego. Związki tego typu nie są przeszkodą do zawarcia związku małżeńskiego. Wejście w życie ustawy z dnia 15 listopada 1999 r. dotyczącej tzw. *pacte civil de solidarité* (*cywilny pakt solidarności*) przesądziło o powstaniu nowej instytucji prawnej dla związku partnerskiego dwojga osób jednej lub różnej płci, które chcą uregulować swoje wspólne życie umową cywilną. Skutki takiej umowy (w skrócie zwanej „Pacs”) upodobniono do skutków małżeństwa. W akcie urodzenia wpisuje się przypisek o związku partnerskim. Związek taki mogą zawierać osoby stanu wolnego. W tym celu osobiście, w formie pisemnej przed kanclerzem sądu I instancji według miejsca zamieszkania, uzgadniają warunki wspólnego pożycia. Po sprawdzeniu zdolności do zawarcia takiego związku, kanclerz rejestruje oświadczenie i informuje USC miejsca urodzenia partnerów we Francji. Jeżeli związek zawierają cudzoziemcy, informacja przesyłana jest do Trybunału Paryskiego. Pacs reguluje prawa i obowiązki partnerów, zobowiązuje do wspólnego pożycia, wzajemnej pomocy i wsparcia. Rozwiązanie związku partnerskiego następuje na skutek śmierci, zawarcia związku małżeńskiego albo przez oświadczenie obojga lub jednego partnera. Kanclerz sądu rejestruje rozwiązanie związku i powiadamia właściwy urząd stanu cywilnego. We Francji w 2007 roku było zarejestrowanych około 100 tysięcy związków partnerskich - Pacs. Podobno coraz więcej par heteroseksualnych decyduje się na związki tego typu.

Hiszpania nie ma ustawy o związkach partnerskich. Jednakże w latach 1998-2004 prowincje autonomiczne wprowadziły regulacje na swoich terenach. Jako pierwsza dokonała tego w lipcu 1998 roku Katalonia. Większość z 16 prowincji przyjęła przepisy prawa, na podsta-

wie których dokonuje się rejestracji związków partnerskich osób zarówno jednej jak i różnej płci. Związek partnerski może zawrzeć kobieta i mężczyzna, którzy od 2 lat wspólnie zamieszkują albo posiadają dzieci. Związek osób jednej płci może być zarejestrowany, jeżeli partnerzy dokumentem notarialnym potwierdzą fakt pożycia w stałym związku. Rozwiązanie związku może nastąpić na skutek śmierci albo z powodu zawarcia związku małżeńskiego przez jednego z partnerów oraz po wyrażeniu woli rozwiązania związku. Rejestracja jest dokonywana w rejestrze administracyjnym danej, autonomicznej prowincji. 3 lipca 2005 roku w Hiszpanii weszła w życie ustawa umożliwiająca zawieranie związków małżeńskich i adopcję dzieci osobom tej samej płci.

Międzynarodowa Komisja Stanu Cywilnego w opracowanej, nowej **konwencji Nr 32** dotyczącej związków partnerskich, której tekst został przyjęty 22 marca 2007 roku a w tym roku rozpocznie się proces jej notyfikacji, definiuje związki, ustala zasady ich uznawania, skutki cywilno-prawne w zakresie rejestracji, ustala powody do ich nieuznania, zasady powiadamiania innych państw. Konwencja przewiduje również wydawanie zaświadczeń o istnieniu związku partnerskiego, o jego rozwiązaniu bądź unieważnieniu.

W trakcie tegorocznego Kongresu były również prezentowane nowoczesne **rejestry**. Uwagę zwraca nowa ustawa w Niemczech, która wprowadza od 1 stycznia 2009 roku reformę prawa o aktach stanu cywilnego, polegającą na odejściu od wersji papierowych aktów stanu cywilnego. Od 1 stycznia 2014 roku elektroniczna rejestracja będzie jedyną legalną formą prowadzenia rejestracji. Zgodnie z nowymi przepisami możliwe będzie korzystanie z danych on-line nie tylko przez urzędników ale również przez większy krąg osób. Reforma w Niemczech wprowadza też właściwość miejscową - odpowiedzialność

za rejestrację, prawidłowość oraz kompletność danych spoczywać będzie na urzędzie miejsca zdarzenia. Etapy zmian rejestracji stanu cywilnego, tworzenie rejestrów w pierwszej kolejności na poziomie landów mają na celu zbadanie konieczności stworzenia rejestru centralnego. Starsze dane będą specjalnie skanowane i w formie obrazu przekazywane do pamięci komputera. Zakłada się, że w rejestrach centralnych powinny znaleźć się urodzenia od 1920 roku i małżeństwa od 1958 roku. Wprowadzanie archiwalnych danych będzie się odbywało równoległe do procesu tworzenia nowego centralnego rejestru.

Elektroniczną administracją i pełną integracją rejestrów państwowych mogła pochwalić się Słowenia. Pierwszym elektronicznym świadczeniem, które pojawiło się w 2001 roku, był wniosek o wydanie odpisu aktu urodzenia. Dzisiaj z portalu państwowego korzystają wszyscy mieszkańcy tego kraju. Dzięki istnieniu centralnego rejestru danych możliwe jest nie tylko elektroniczne dokonywanie wszelkich płatności ale działa tam elektroniczna administracja podatkowa, rejestracja przedsiębiorstw, składanie wniosków w sprawach rejestracji pojazdów wraz z ich ubezpieczeniem, elektroniczne załatwianie uzyskania i przedłużenia ważności dokumentów tożsamości, praw jazdy i inne.

Większość zagadnień i problemów przedstawianych na Kongresie stanowił dla wszystkich uczestników żywy przedmiot zainteresowania. Odmienność bowiem ich szczegółowej regulacji prawnej obowiązującej w poszczególnych krajach Unii nie zwalania nikogo od konieczności posiadania choćby ogólnej wiedzy na ich temat. Takie są wymagania, którym sprostać winien urzędnik stanu cywilnego realizujący swoje obowiązki i wypełniający swoje zadania we współczesnej, nie znającej granic wewnętrznych Europie.

Aneta Papis
wiceprezes SUSC RP

DZIAŁANIA SUSC RP W SPRAWIE PROJEKTU ZMIAN STATUSU KIEROWNIKA USC

I. Stanowisko Stowarzyszenia w sprawie powołania kierownika usc. bez przeprowadzenia otwartego naboru

Na skutek niespójności w przepisach prawa (artykuł 6 prawa o aktach stanu cywilnego i artykuł 3a ustawy o pracownikach samorządowych) wielu nowo powołanych kierowników urzędów stanu cywilnego lub ich zastępców, po 6 sierpnia 2005 znalazło się bez własnej winy

HENRYK CHWYC

wiceprezes
Zarządu Głównego
SUSC RP

w trudnej sytuacji zawodowej i pod obstrzałem środków przekazu, głównie gazet i telewizji.

Nastąpiło coś jeszcze gorszego, podważona została prawomocność kilkuset czynności prawnych z zakresu rejestracji stanu cywilnego i kilku tysięcy cywilnych małżeństw.

Sensacyjne tytuły gazet „183 śluby do poprawki”, „Młodzi mogą występować o unieważnienie małżeństwa i odszkodowania”, „Nieważne śluby” itp. bulwersowały opinię publiczną, a młodych małżonków napawały niepokojem i stawianiem pytania – „czy jest możliwe, aby nasz ślub był nieważny?”. A tytuł w gazecie „Urząd Stanu Niepewnego” i podawane w TVP1 w głównych

wiadomościach informacje, że młodzi zawierając ślub cywilny powinni sprawdzić, czy kierownik usc. był prawidłowo powołany, wytwarzały negatywną opinię o funkcjonowaniu urzędów stanu cywilnego.

W roku 2007 i w pierwszych miesiącach 2008 r. członkowie Zarządu Głównego Stowarzyszenia byli zasypywani pytaniami, dlaczego Stowarzyszenie nic nie robi, nie interweniuje w Ministerstwie Spraw

Wewnętrznych i Administracji, aby rozwiązać powstałą sytuację.

Ponieważ niniejsza informacja jest przeznaczona do wszystkich kierowników usc., a więc i tych, których nie dotyka powołanie

bez konkursu, krótko poinformuję skąd wziął się problem.

Otóż w lutym 2007 roku obiegła całą Polskę informacja, że Sąd Okręgowy w Zamościu uznał za nieistniejące małżeństwo zawarte przed kierownikiem USC w Józefowie, który był powołany bez konkursu (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie unieważnił uchwałę rady) a młodzi wystąpili do burmistrza o wypłatę 6 000 zł odszkodowania.

To spowodowało, że „obudzili się” wojewodowie i zaczęli wydawać zarządzenia nadzorcze unieważniające uchwały rad, a gdy minął termin, występowali do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych o unieważnienie uchwał. Żadne odwołania rad gmin nie były uwzględnione

przez wojewodę lub WSA. Najbardziej gorliwy był Wojewoda Śląski, który nie tylko z własnej inicjatywy wystąpił do WSA w Gliwicach o unieważnienie uchwały rady dopiero po pięciu miesiącach od powołania kierownika w Bytomiu (który udzielił już 183 śluby), ale unieważnił uchwały o powołaniu nieetatowych zastępców kierownika. Podobne wyroki zapadły między innymi w WSA w Łodzi i Poznaniu. Wielu wojewodów nie podejmowało żadnych działań. I chwała im za to!

Jakie działania podjęło SUSC:

1. 11 października 2007 roku Zarząd Główny skierował list otwarty do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Władysława Stasiaka, w którym informowaliśmy o zaistniałej sytuacji oraz prosiliśmy „(...)Pana Ministra, aby zwrócił się do Wojewodów z apelem o wstrzymanie składania wniosków do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych o unieważnienie uchwał rad w wyżej wymienionych sprawach, lub wycofanie wniosków, do czasu wyjaśnienia wątpliwości prawnych.

Proponujemy, aby do dnia ewentualnej nowelizacji przepisów Pan Minister ustalił jednolite dla całego kraju zasady postępowania samorządów gmin i wojewodów w podobnych przypadkach”. Niestety Stowarzyszenie nie otrzymało żadnej odpowiedzi.

2. W dniu 12 listopada 2007 r. Prezes Zarządu Głównego wysłał

pismo do Rzecznika Praw Obywatelskich Pana Janusza Kochanowskiego, w którym napisał „(...) *obywatele, którzy z pełnym zaufaniem i w dobrej wierze stanęli przed przedstawicielem Państwa i zawarli małżeństwo, dowiadują się po pewnym czasie, że nie był to przedstawiciel Państwa i małżeństwo ich może być uznane za nieistniejące. Stowarzyszenie nasze nie godzi się, aby za zaistniałą sytuację skutki poniosły 183 małżeństwa z Bytomią i setki małżeństw, gdy będą podobne sprawy w innych województwach*”.

Odpowiedź Pana Rzecznika otrzymaliśmy dopiero 20 lutego. Całkowicie nas rozczarowała. Zdaniem Pana Rzecznika kolizja przepisów powinna zmierzać do ich nowelizacji tak, aby rada gminy została pozbawiona uprawnienia powołania kierownika usc.

3. 18 stycznia 2008 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji skierował do wojewodów pismo sugerujące im, by występowali do wojewódzkich sądów administracyjnych z wnioskami o unieważnienie uchwał rad gmin o powołaniu kierownika bez przeprowadzenia otwartego naboru.

Niezwłocznie – 27 lutego 2008 r. - Zarząd Główny skierował pismo do Pana Tomasza Siemoniaka Sekretarza Stanu w MSWiA. Podaję kilka cytatów z obszernego wystąpienia: „*Dalsze pogłębianie stanu niepewności i lekceważenie tego problemu może przybrać trudne dźwięki do określenia rozmiary i mieć katastrofalne następstwa. Z przykrością stwierdzamy, że przywołane pismo z 18 stycznia 2008 r. jest niezrozumiałe i poszerza ten stan niepewności. Niepokoi nas zamieszczone w nim zalecenie, w którym pisze Pan, że w odniesieniu do wadliwych uchwał co do których wojewoda z uwagi na upływ terminu nie może już podejmować rozstrzygnięć nadzorczych celowym jest zaskarżanie uchwał do sądu administracyjnego. A jako pierwsze należy zaskarżyć uchwały podjęte ponad rok temu.*”

**Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego Rzeczypospolitej Polskiej
Zarząd Główny**

65-067 Zielona Góra, ul. Stary Rynek 1, tel./fax: 068 324 77 81 NIP 929 10 23 245

Zielona Góra, dnia 13 maja 2007 r.

Nr SUSC.ZGI-23/08

Pan
Antoni Podolski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z dnia 6 maja 2008 r. Nr Dp-I-0231-325/08/JP uprzejmie przekazuję opinię Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Stanu Cywilnego RP do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego oraz ustawy o opłacie skarbowej.

Pragniemy uprzejmie poinformować, że środowisko kierowników urzędów stanu cywilnego z niepokojem przyjęło propozycję zmiany statusu kierownika usc przewidzianą w projekcie nowej ustawy o pracownikach samorządowych i zmianie innych ustaw. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów proponuje ustrojową zmianę statusu kierownika usc. Zatrudnienie go ma zależeć od wyłącznej woli wójta, burmistrza lub prezydenta. Ani rada gminy, ani wojewoda sprawujący merytoryczny nadzór nad realizacją zadań usc ustawowo zleconych gminie, nie będą miały wpływu na zatrudnienie innego kierownika usc. O to, by mieć wyłączne uprawnienie do zatrudnienia kierownika usc wójtowie, burmistrzowie i prezydenci zabiegali już po pierwszych bezpośrednich wyborach na tą funkcję. Unia Metropolii Polskich i związki gmin i miast wnosiły o zmianę art. 6 prawa o aktach stanu cywilnego już w 2005 r. Naszym zdaniem ma to polityczne podłoże. Duża grupa wójtów, burmistrzów i prezydentów uważa, że skoro zostali wybrani przez lokalną społeczność to mają dużą władzę w gminie i to oni będą decydować o kadrach.

Nawet obecnie, kiedy pozycja kierownika usc jest w gminie, mocniejsza niż innych pracowników (powołuje go rada) po każdych wyborach samorządowych część kierowników usc jest odwoływana przez radę gminy np. wójt likwiduje stanowisko kierownika USC, bo sam jest kierownikiem. Zdarzają się też zwolnienia kierowników wyłącznie ze względów politycznych.

Wyrażamy poważne obawy, że stanowisko kierownika USC - tak jak inne stanowiska dyrektorów, naczelników czy kierowników wydziałów w gminie - stanie się w praktyce stanowiskiem politycznym.

Przy ciągle wzrastających zadaniach związanych m. innymi z realizacją obrotu prawnego z zagranią w sprawach stanu cywilnego stabilność urzędników stanu cywilnego oraz ich doświadczenie gwarantują prawidłowe funkcjonowanie urzędów stanu cywilnego. Wagi i znaczenia prawidłowej rejestracji stanu cywilnego dla obywateli i państwa nie trzeba wyjaśniać. Doskonale tę sytuację rozumie i ocenia Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Przygotowana przez MSWiA pierwsza wersja projektu nowelizacji ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego podkreślała szczególną pozycję kierownika usc. W sposób zdecydowany zmierzała do uregulowania statusu kierownika. Stąd propozycja uregulowania jego statusu inaczej niż pozostałych pracowników samorządowych. Stowarzyszenie bardzo pozytywnie odniosło się do tego projektu. Niestety pojawiła się przeszkoda: projekt ustawy o pracownikach samorządowych, która chyba uniemożliwia realizację zamierzeń Ministerstwa. Znalazło to już wyraz w nowej wersji projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W tej sytuacji zdecydowaliśmy się złożyć Panu Ministrowi nowe propozycje rozszerzenia zmiany art. 6 prawa o aktach stanu cywilnego. Oto one:

I Wersja

Art. 6.1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca.

2. Wójt lub burmistrz (prezydent) zatrudnia kierownika urzędu stanu cywilnego i jego zastępcę (zastępców).

3. Wójt lub burmistrz (prezydent) pełni funkcję kierownika urzędu stanu cywilnego tylko w sprawach związanych z przyjmowaniem oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

Art. 6a.1. Na stanowisko kierownika urzędu stanu cywilnego oraz zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego może być zatrudniona osoba, która ukończyła studia prawnicze lub administracyjne i uzyskała tytuł magistra albo podyplomowe studia administracyjne.

2. Zasady naboru na stanowisko kierownika urzędu stanu cywilnego i jego zastępcę (zastępcy) określają przepisy ustawy z dnia.... o pracownikach samorządowych.

Art. 6b-jak w projekcie

„Propozycje Pana Ministra są tym bardziej niezrozumiałe w kontekście informacji umieszczonej w tym samym piśmie o podjęciu intensywnych prac nad projektem zmian przepisów porządkujących zasady zatrudniania kierowników USC.”

II. Stanowisko Stowarzyszenia w sprawie zmiany ustawy prawo o aktach stanu cywilnego

1. 26 lutego 2008 r. Zarząd Główny otrzymał z MSWiA projekt ustawy o zmianie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego i ustawy o opłacie

skarbowej. Projekt zawierał „rewolucyjne” bardzo korzystne rozwiązania statusu kierownika usc.:

- wójt mianuje innego kierownika usc. za zgodą rady gminy (to samo z zastępcą)
- wszyscy dotychczas zatrudnieni kierownicy usc., i ci po przeprowadzeniu otwartego naboru i ci bez niego, stają się pracownikami mianowanymi
- nowo zatrudniany kierownik i zastępca mają mieć magisterskie studia prawnicze lub administracyjne albo studia podyplomowe administracyjne. Pracujący kie-

Uzasadnienie:

Zgłaszając propozycję zrezygnowania z tego, by wójt był kierownikiem urzędu stanu cywilnego z mocy prawa opieramy się na dotychczasowych doświadczeniach. Wielu wójtów lub burmistrzów pozostając kierownikiem usc zatrudnia tylko jednego zastępcę kierownika, przy czym sam wójt będąc kierownikiem USC nie dokonuje żadnych bieżących czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Znamy też przypadki, że nawet w dużych miastach powyżej 100 tysięcy mieszkańców przez 2-3 lata nie powołuje się kierownika usc.

Powołując (czy zatrudniając) innego kierownika usc powstaje sytuacja, że w jednym urzędzie jest dwóch kierowników o tych samych kompetencjach z zakresu rejestracji stanu cywilnego, ale o różnej pozycji w hierarchii zawodowej. Często zdarzały się przypadki, że wójt podejmował w tej samej sprawie inną decyzję niż powołany inny kierownik usc. Obecnie, kiedy ze względu na wzrastające coraz trudniejsze zadania wykonywane przez kierownika usc wymagane będzie prawnicze lub administracyjne wykształcenie wyższe. Prowadzenie rejestracji stanu cywilnego przez wójta z wykształceniem średnim (bez wieloletniego doświadczenia pracy w usc) mogłoby prowadzić do poważnych błędów w tej rejestracji. To, że wójt lub burmistrz (prezydent) jest kierownikiem usc jest fikcją, z którą warto definitywnie skończyć. Proponujemy pozostawić mu prestiżowe uprawnienie, aby mógł przyjmować oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński.

Uważamy, że dla bezkolizyjnej rejestracji w każdej gminie powinien być kierownik urzędu stanu cywilnego i jego zastępca zatrudnieni na cały lub tylko część etatu w zależności od wielkości zadań usc.

W art. 6a. ust. 1 proponujemy uregulować sprawę wykształcenia kierownika usc, tak jak przewiduje projekt MSWiA. Wymóg zaproponowanego wykształcenia powinien dotyczyć tylko osób zatrudnionych po wejściu w życie ustawy.

Wersja II

Art. 6.1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca.

2. Kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt lub burmistrz (prezydent)

3. Wójt lub burmistrz (prezydent) zatrudnia innego kierownika urzędu stanu cywilnego w gminach będących siedzibą starostwa i w innych gminach, których okręg działania urzędu stanu cywilnego zamieszkuje powyżej 30 tys. mieszkańców.

4. Wójt lub burmistrz (prezydent) może zatrudnić innego kierownika urzędu stanu cywilnego w innych gminach niż określone w ust. 3.

5. Z chwilą zatrudnienia innego kierownika urzędu stanu cywilnego wójt lub burmistrz (prezydent) zachowuje jedynie uprawnienie do przyjmowania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

6. Wójt lub burmistrz (prezydent) zatrudnia zastępcę (zastępców) kierownika urzędu stanu cywilnego.

Art. 6a jak w wersji I.

Uzasadnienie:

Gdyby nie był możliwy do przyjęcia art.6 z wersji I proponujemy wersję II, w której przewidujemy że wójt jest kierownikiem usc z mocy prawa. Tak jak w propozycjach Stowarzyszenia do pierwszego projektu MSWiA chemy, by inny kierownik usc był zatrudniony w każdym mieście powiatowym (duża ilość zdarzeń, prestiż wobec gminy) i mieście, którego okręg obejmuje także jedną lub kilka gmin i liczba mieszkańców przekracza 30 tys.

Z przyczyn podanych w uzasadnieniu do wariantu I proponujemy, by w przypadku zatrudnienia innego kierownika usc wójt zachował tylko uprawnienie do udzielania ślubów.

Jeżeli w ustawie będzie zapis, że wójt lub burmistrz (prezydent) będzie zatrudniać „innego kierownika usc”, to należy jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie, czy zatrudniony przez wójta „inny kierownik USC” będzie samodzielnie bez upoważnienia wójta wydawać decyzje i postanowienia związane z rejestracją stanu cywilnego (art. 7 ust 1 prawa o aktach stanu cywilnego) oraz ze zmianą imion i nazwisk (art. 8 ustawy o zmianie imion i nazwisk) i odwołanie będzie służyć do wojewody, czy też organem będzie wójt i on upoważni kierownika usc do wydawania w jego imieniu decyzji.

Stowarzyszenie jednoznacznie popiera wersję I.art.6.

Propozycja Stowarzyszenia (art. 6a), by wymóg tego wykształcenia dotyczył tylko osób zatrudnionych po wejściu w życie nowych przepisów jest rozwiązaniem właściwym chroniącym kilkadziesiąt osób między 50 a 65 rokiem życia, które po 6 latach nie uzyskają wykształcenia i mogłyby pozostać bez pracy. Jesteśmy realistami. Niewiele osób pracujących w ciągu 6 lat zrobi studia magisterskie z prawa lub administracji.

Art. 3. Stosunki pracy osób zatrudnionych na stanowisku kierownika urzędu stanu cywilnego lub zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego z wyjątkiem osób dotychczas zatrudnionych na podstawie mianowania, w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy przekształcają się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Uzasadnienie:

Treść artykułu 3 w wersji z projektu sugeruje, że także dotychczasowe stosunki pracy kierowników zastępców kierownika usc zatrudnionych na podstawie mianowania zostaną na mocy ustawy przekształcone na stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. Jest to dalece niesprawiedliwej prowadzi do utraty praw nabytych. Wyrażamy przekonanie, że zamysł projektodawcy zmierzał w kierunku usankcjonowania stosunków pracy tych kierowników usc lub ich zastępców, których dotychczasowym stosunkiem pracy było powołanie.

PREZES
Zarządu Głównego Stowarzyszenia
Urzędników Stanu Cywilnego RP
Tomasz Brzózka
P. Agniewska

rownicy i ich zastępcy bez tego wykształcenia mają 6 lat na jego uzyskanie – wszystkie czynności dokonane przez kierowników powołanych bez konkursu zostaną usankcjonowane, będą ważne. Odpowiedź i stanowisko Stowarzyszenia z 18 marca 2008 r.:

- w każdym mieście powiatowym i innym mieście powyżej 30 000 mieszkańców winien być etatowy inny kierownik (Ministerstwo – dopiero powyżej 50 000 mieszkańców).
- kierownicy, którzy ukończyli 50 rok życia lub przepracowali

w usc. co najmniej 20 lat winni być zwolnieni z uzyskania wymaganego wykształcenia.

2. 20 marca Podsekretarz Stanu w Kancelarii Premiera Pan Adam Leszkiewicz poprosił do siebie na rozmowę Panią Iwonę Basior Dyrektora Urzędu Stanu Cywilnego w Warszawie i przedstawił jej propozycję uregulowania statusu kierownika usc. w projekcie ustawy o pracownikach samorządowych:

- wójt zatrudnia kierownika usc. i jego zastępcę na podstawie umowy o pracę
- zatrudnienie kierownika nastę-

puje po przeprowadzeniu otwartego naboru.

Pani dyrektor przekazała Panu Ministrowi nasze stanowisko do projektu ustawy MSWiA, o którym mowa w punkcie II.1. Pan Minister wyraził zdziwienie, że Kancelaria Premiera nic nie wie o projekcie MSWiA.

3. 14 kwietnia na zaproszenie Sekretarza Stanu w MSWiA Pana Tomasza Siemoniaka Panowie Tomasz Brzózka i Henryk Chwyc spotykają się z wyżej wymienionym oraz Podsekretarzem Stanu w Kancelarii Premiera Panem Adamem Leszkiewiczem i Podsekretarzem Stanu w MSWiA Panem Witoldem Drożdżem. Minister Adam Leszkiewicz przedstawił stanowisko Kancelarii Premiera w sprawie zmiany zasad zatrudnienia kierownika usc.: winna to być wyłączna decyzja wójta, podobnie jak przy zatrudnieniu sekretarza gminy. Wójt jest przełożonym wszystkich pracowników urzędu gminy. Otwarty nabór uzasadnia rezygnację z udziału rady gminy w powoływaniu kierownika usc.

Myśmy uzasadniali jednak potrzebę udziału rady w powołaniu kierownika usc. miarą wykonywanych zadań, potrzebą stabilizacji i apolitycznością stanowiska. Obaj z prezesem uznaliśmy że „walka” zakończona. Ustawa o pracownikach samorządowych zrówna kierownika z innymi pracownikami gminy.

4. 7 maja 2008 r. Prezes otrzymuje z MSWiA nowy projekt ustawy o zmianie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego i ustawy o opłacie skarbowej. Największą nowością projektu jest to, że innego niż wójt (burmistrz, prezydent) kierownika usc. i zastępcę zatrudniać będzie wójt na podstawie umowy o pracę. Nic z naszych propozycji do pierwszego projektu nie zostaje uwzględnione. Radykalizujemy nasze nowe stanowisko – proponujemy pozabawienie wójta funkcji kierownika i zwolnienie z uzupełniania wykształcenia już pracujących. W dniu 13 maja Zarząd Główny przesyła na

ręce Podsekretarza Stanu w MSWiA Pana Antoniego Podolskiego swoje propozycje. Z uwagi na rangę sprawy cytuję pismo w całości (str. 8-9).

5. W dniu 15 maja odbyło się spotkanie Pana Witolda Drożdża Podsekretarza Stanu w MSWiA (na jego wnioski) i Pani Małgorzaty Piotrak Dyrektora Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA z przedstawicielami Stowarzyszenia: Iwoną Basior, Tomaszem Brzózką i Henrykiem Chwyciem. Pierwszym punktem omówionym na spotkaniu był nowy projekt ustawy. Zreferowaliśmy nasze stanowisko broniąc zaproponowanych rozwiązań ujętych w stanowisku Stowarzyszenia (pkt II.4). Pani dyrektor Małgorzata Piotrak nie widzi możliwości zmian w projekcie ministerstwa. Sugeruje nam, byśmy szukali poparcia dla naszych propozycji w komisji sejmowej, do której trafi projekt. Drugim punktem była sprawa współpracy Stowarzyszenia z Departamentem Spraw Obywatelskich. Po informacji naszego prezesa, że nie ma żadnej współpracy, Minister zobowiązał Panią Dyrektora, by Departament współpracował ze Stowarzyszeniem na bieżąco. Czy tak będzie? czas pokaże.

6. W dniu 12 czerwca Prezes otrzymał od Podsekretarza Stanu w MSWiA Pana Piotra Stachańczyka aktualną (z 10 czerwca 2008 r.) wersję projektu ustawy wraz z zestawieniem zgłoszonych uwag, oraz zaproszenie na konferencję uzgodnieniową, która odbędzie się 18 czerwca.

18 czerwca w konferencji tej Stowarzyszenie prezentowali Danuta Sorbian – Prezes Warszawskiego Oddziału Stowarzyszenia i Henryk Chwyc.

Projekt z 10 czerwca uwzględnił niektóre propozycje zgłoszone przez ministerstwo, Centrum Legislacyjne Rządu i jedną częściowo zgłoszoną przez Stowarzyszenie (patrz pismo do A. Podolskiego Podsekretarza Stanu – uwagi do art. 3).

Niestety inne, bardzo ważne dla środowiska propozycje Stowarzyszenia po raz kolejny nie zostały uwzględnione. Na konferencji podtrzymaliśmy stanowisko Sto-

warzyszenia zawarte w piśmie do A. Podolskiego. Podawaliśmy nowe argumenty np. prawo o aktach stanu cywilnego z 1945 r. przewidywało całkowitą utratę uprawnień wójta jako urzędnika stanu cywilnego, gdy powołano innego urzędnika, dekret z 1955 r. przewidywał, że z chwilą powołania osobnego kierownika – przewodniczący prezydium rady zachowywał jedynie uprawnienia do udzielania ślubów. Nadal podtrzymaliśmy stanowisko, aby inny kierownik usc. był obowiązkowo zatrudniany w każdym mieście powiatowym i innym mieście, gdy liczba obsługiwanych mieszkańców przekracza 30 000. Wyraziliśmy niepokój, że ustawowy zapis, iż dopiero od 50 000 musi być etatowy kierownik usc., może spowodować, że w mniejszych miastach (gdzie dziś prawie wszędzie jest etatowy kierownik) burmistrz może zlikwidować etat kierownika skoro musi być etatowy zastępca. Pani Wicedyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich Mirosława Hellich stwierdziła, że nasza propozycja pociąga za sobą wzrost wydatków płacowych gmin. Jeżeli - zgodnie ze stwierdzeniem Dyrektora Hellich - stanowisko Stowarzyszenia miałyby rzeczywiście uniemożliwić uchwalenie ustawy i usankcjonowanie niewłaściwie powołanych kierowników usc. i ich zastępców, to Stowarzyszenie jest gotowe zrezygnować z wniosku, by wójt nie był kierownikiem usc. i żeby kierownik usc. był w każdym mieście powiatowym. Stowarzyszenie w międzyczasie zbierze pełne dane o miastach powiatowych i wróci do tematu. Podtrzymaliśmy nasze stanowisko, aby wymóg wykształcenia magisterskiego prawniczego, administracyjnego lub podyplomowego administracyjnego dotyczył wyłącznie osób zatrudnionych po wejściu w życie ustawy. Dotychczasowi kierownicy i zastępcy z wieloletnim stażem, mający wykształcenie średnie, policealne, licencjackie, gdy nie są w stanie podołać studiom magisterskim (bardzo ciężkim) winni mieć możliwość pracy do emerytury.

Nie przekonują nas argumenty, że nie można różnicować kierowników, że będzie to zaniżać poziom pracy usc. W tej sprawie otrzymujemy ciągle telefony od kierowników, którzy mają do emerytury 8-10 lat z pytaniem, co będzie jak minie 6 lat na uzyskanie wykształcenia, a oni go nie uzyskają. Zarząd Główny oświadcza, że szczególnie w tej sprawie będzie nieustępliwy: gdy projekt rządowy trafi do Sejmu będziemy zabiegać u posłów o uwzględnienie naszych propozycji.

Dużym zaskoczeniem dla nas była nowa autopoprawka MSWiA przewidująca dodanie do art. 7 p.a.s.c. ustępu, uprawniającego wójta, burmistrza, prezydenta, do upoważniania pracowników urzędu gminy do wydawania odpisów aktów stanu cywilnego (sic!!!). Wskazaliśmy na niedopuszczalność takiego zapisu, na skutki, jakie to może spowodować. Przedstawiciele Departamentu Spraw Obywatelskich oświadczyli, że wycofują tę autopoprawkę. Co aktualnie dzieje się z projektem ustawy o zmianie prawa o aktach stanu cywilnego? W najbliższym czasie ma się nim zająć Rada Ministrów, a Sejm prawdopodobnie na jesieni.

Przy okazji pragnę poinformować Państwa, że kolejny projekt ustawy o pracownikach samorządowych:

- nie zawiera żadnych zapisów o zmianie art. 6 prawa o aktach stanu cywilnego
- do końca 2011 roku w samorządach będą pracownicy mianowani, od 2012 zostanie im zmieniony stosunek pracy na umowę o pracę na czas nieokreślony. Dotyczyć to będzie także kierowników usc.
- ustawa określa zasady rozliczania pracy w godzinach nadliczbowych „przysługuje według wyboru pracownika wynagrodzenie lub czas wolny w tym samym wymiarze”. Dotyczyć będzie kierowników usc. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe według zasad z Kodeksu Pracy.

Henryk Chwyc
wiceprezes SUSC RP

Olbrzymie ilości papierowych dokumentów zalegające na biurkach, w szafach i szufladach – tak do niedawna wyglądały wszystkie polskie urzędy. Ta sytuacja przechodzi jednak do historii. Podstawowym narzędziem pracy urzędników staje się komputer, a klienci przestają odwiedzać instytucje publiczne. Co się za tym kryje?

ESOD – klucz do sukcesu

Za tymi czterema literami ukrywa się prawdziwa rewolucja w polskiej administracji. *Elektroniczny System Obiegu Dokumentów*, bo o nim mowa, to największy przyjaciel polskiego urzędnika oraz obywatela przez niego obsługiwanego, a jednocześnie koszmar dla dostawcy papieru do urzędowych drukarek i kserokopiarek.

podejmowania decyzji, zmniejsza liczba czynności wykonywanych przez urzędników, a równocześnie rośnie poziom kontroli nad funkcjonowaniem urzędu. To wszystko powoduje, że

instytucja nie tylko staje się przyjazna w stosunku do obywatela, ale i wzrasta jej wiarygodność oraz transparentność.

Na dobrej drodze

Wdrożenie ESOD w urzędzie to wymóg wprowadzony w licznych aktach prawnych. Oczywiście, in-

**DOROTA
BIERNACKA**

Dyrektor Marketingu
Rodan Systems SA

ESOD – wybór firmy wdrażającej go w instytucji musi zostać przeprowadzony zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 19, poz.177 z późn. zm.). Podkreślić należy, że w dobie rosnącej konkurencji i częstego wykorzystywania procedur odwoławczych przygotowanie zwycięskiej

Sprawne i tanie państwo: urzędnicy zostaną bez papieru?

W wielkim uproszczeniu: ESOD to system, który umożliwia przedstawienie całej urzędowej struktury na e-pracę. Dzięki niemu papierowe dokumenty wpływające do urzędu przetwarzane są na formę elektroniczną i tylko w takiej postaci są przez jego pracowników wykorzystywane. Z rozwiązania tego korzystają także obywatele, którzy nie muszą, tak jak dotąd, odwiedzać urzędów osobiście, a więc czekać w długich kolejkach i wędrować od wydziału do wydziału.

Istotną cechą ESOD jest jego niezwykle wysoki poziom bezpieczeństwa, o wiele wyższy niż w przypadku dokumentacji papierowej. Inną zaletą jest jego skuteczność – skraca się czas

stytucje, które szybciej się na niego zdecydowały, uzyskują nie tylko znaczne oszczędności w budżecie, ale i naturalną przewagę nad tymi, które będą się jeszcze ociągały. Obowiązek wprowadzenia elektronicznej formy dokumentacji nakładają na nasze urzędy ustawy: o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2005 r. nr 64, poz. 565 z późn. zm.), o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) i o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2001 r. nr 130, poz. 1450 z późn. zm.)

Regulacjom ustawowym podlega również samo pojawienie się

oferty to złożona sprawa. Na wygranie przetargu szanse mają tylko te firmy, które swoją propozycję złożą zgodnie ze wszystkimi wymogami formalnymi. Olbrzymie znaczenie w tym wypadku ma też doświadczenie oferenta i przedstawiona przez niego lista referencyjna.

Kto pierwszy, ten lepszy – Rodan Systems SA

Stare przysłowie pasuje jak ulał do sytuacji na rynku nowoczesnych technologii. Szybki start pozwala nie tylko wyprzedzić konkurencję i zbudować doskonalszą ofertę. Zapewnia również bezcenne w tej branży doświadczenie. Dzięki

temu Rodan Systems SA jest dziś wiodącym dostawcą systemów informatycznych dla instytucji publicznych.

Elektroniczny system obiegu dokumentów firmy Rodan Systems SA - OfficeObjects®DocMan po raz pierwszy wdrożony był już ponad 10 lat temu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, gdzie do dzisiaj, wzbogacany o nowe funkcjonalności, wykorzystywany jest z powodzeniem.

Warto pamiętać, że prekursorem idei całkowitej eliminacji papieru w codziennej pracy jest Urząd Miasta Częstochowy. System OfficeObjects®DocMan został

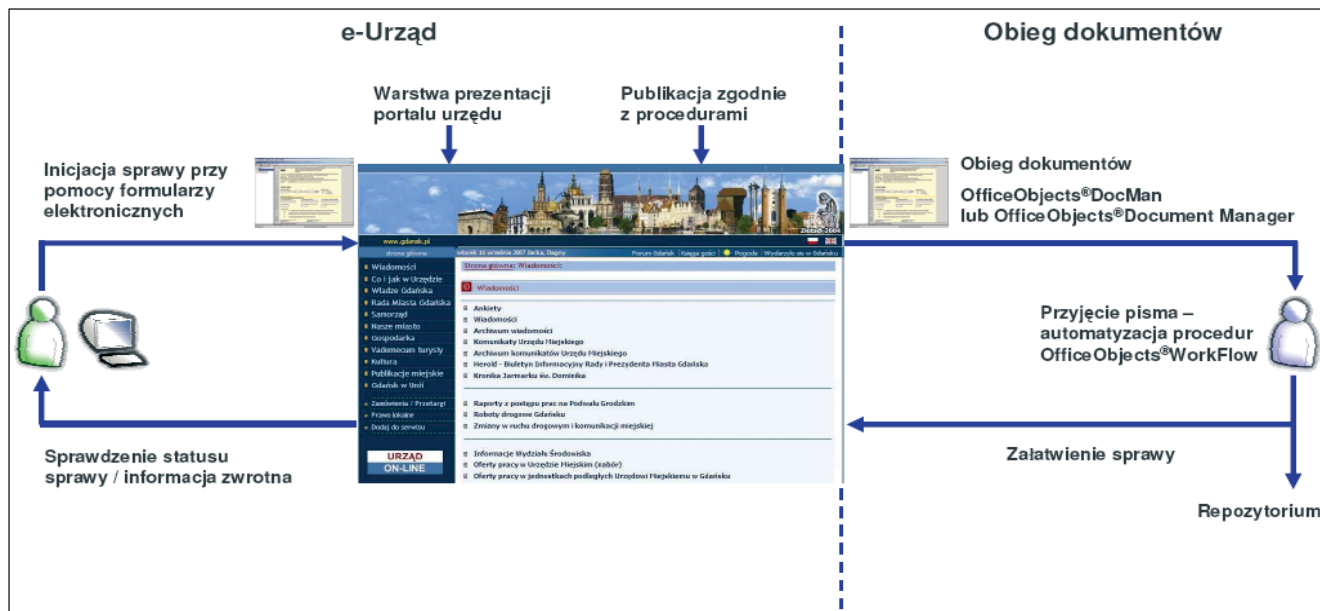
opór pracowników, zwłaszcza tych o długim stażu w administracji. Przekonali się o tym również urzędnicy, między innymi z urzędów miast: Oleśnicy, Gdańska, Włocławka, Katowic, Bierunia, Bydgoszczy, jak również wojewódzkich urzędów pracy w Krakowie i Szczecinie, a także instytucji, takich jak Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Starostwa Powiatowe w Tarnowskich Górach i Zgorzelcu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i wielu innych – instytucje te korzystają ze sprawdzonych systemów obiegu dokumentów – OfficeObjects®Doc-

nych procedur powoduje, że system jest nierozzerwalnie połączony z prawnymi regulacjami funkcjonowania administracji. Innymi słowy: urzędnicy, którzy z niego korzystają, mogą być spokojni, że procedury, według których działają, są zgodne z wymogami obowiązującego prawa.

e-Gdańsk

Bardzo znaczącym i innowacyjnym projektem firmy Rodan Systems SA było przygotowanie elektronicznej platformy komunikacji pomiędzy mieszkańcami Gdańska a Urzędem Miasta w ramach projektu e-Gdańsk – europejska metropolia on-line. Jego głównym celem było

Architektura rozwiązania OfficeObjects®e-Urząd

tam uruchomiony ponad 7 lat temu i aktualnie korzystają z niego wszystkie wydziały instytucji. Do systemu trafiają dosłownie wszystkie dokumenty – nawet te nadesłane w formie papierowej są skanowane i przekazywane urzędnikom już w formie elektronicznej.

Okazuje się, że niezwykłą wydajność można połączyć z prostotą obsługi. To najważniejszy argument dla tych, którzy w swoich instytucjach muszą przełamywać

Man i OfficeObjects®Dokument Manager.

Elektroniczny obieg dokumentów oparty o platformę OfficeObjects® pozwala nie tylko zaoszczędzić na tonach papieru, ale przede wszystkim usprawnia całą urzędową procedurę. Ponadto pozwala precyzyjnie przypisać daną sprawę do konkretnego urzędnika i na bieżąco śledzić postępy jego pracy. Dodatkowo, opisanie schematów postępowania i poszczegól-

ułatwienie gdańszczanom kontaktu z urzędnikami, umożliwienie kontroli realizacji spraw, a jednocześnie zwiększenie efektywności i komfortu pracy na rzecz obywateli. Projekt obejmował rozbudowę infrastruktury informatycznej Urzędu, głównie pod kątem obiegu spraw i dokumentów, oraz dodanie usług on-line wykorzystujących formularze elektroniczne. W ramach projektu zostały opracowane i wdrożone również procesy pracy wspomagają-

Artykuł zawiera przegląd przepisów prawa dotyczących stosowania identyfikatorów rejestru TERYT w systemach IT administracji publicznej, pod kątem wymagań związanych z integracją wybranych rejestrów osobowych (ewidencja ludności w gminie, rejestr aktów stanu cywilnego, PESEL/pl.ID Karta).

IDENTYFIKATORY REJESTRU TERYT W REJESTRACH OSOBOWYCH

■ Jan Krzysztof Wojtala

1. Identyfikatory rejestru TERYT w systemach IT

1.1 Podstawy prawne

W przypadku rejestracji danych dotyczących miejscowości (miejsce urodzenia, adres itp.) w systemach informatycznych administracji publicznej obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej (Dz. U. 2005, nr 214, poz. 1781), dalej nazywane „rozporządzenie w sp. min. wymagań”.

W tabeli A (str. II) przytoczono wybrane wiersze z tabelki zatytułowanej: MINIMALNE WYMAGANIA DLA REJESTRÓW PUBLICZNYCH I WYMIANY INFORMACJI W FORMIE ELEKTRONICZNEJ, stanowiącej załącznik do rozporządzenia w sp. min. wymagań.

Dwa siedmiocyfrowe identyfikatory rejestru TERYT (pozycje 5 i 7 tabeli A) są określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 1998, nr 157, poz. 1031), dalej nazywanym „rozporządzenie w sp. TERYT”.

- Należy uporządkować zapisy dotyczące identyfikatorów rejestru TERYT w aktach prawnych, wytycznych i innych publikacjach.
- Stopniowe, ale zdecydowane wprowadzanie ścisłego egzekwowania obowiązujących przepisów dotyczących stosowania urzędowych nazw miejscowości oraz identyfikatorów rejestru TERYT w systemach IT administracji publicznej ułatwiłoby integrację zasobów w zakresie danych adresowych, z korzyścią dla zapowiadanej kontynuacji projektu PESEL2 w ramach projektu pl.ID Karta.

§ 1. Krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju, zwany dalej „rejestrem terytorialnym”, obejmujący systemy:

- 1) identyfikatorów i nazw jednostek podziału administracyjnego,
- 2) identyfikatorów i nazw miejscowości,
- 3) rejonów statystycznych i obwodów spisowych,
- 4) identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań jest prowadzony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sposób z informatyzowany i nosi skróconą nazwę TERYT.

§ 4. 1. Jednostkom zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, [...] z dniem 1 stycznia 1999 r. ustala się identyfikatory określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. System identyfikatorów i nazw jednostek podziału administracyjnego jest aktualizowany po każdej zmianie w podziale terytorialnym według następujących zasad: [...]

§ 5.1. System identyfikatorów i nazw miejscowości obejmuje:

- 1) urzędową nazwę miejscowości,
- 2) identyfikator miejscowości nadany zgodnie z ust. 2,
- 3) rodzaj miejscowości,
- 4) województwo, powiat i gminę, na terenie których jest położona miejscowość.

2. Identyfikator miejscowości jest stały, niepowtarzalny i składa się z siedmiu cyfr. [...]

§ 16. 1. Organy prowadzące urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej stosują identyfikatory rejestru terytorialnego, jako obowiązujący standard identyfikacji terytorialnej.

2. Organy prowadzące urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej są obowiązane do wprowadzania zmian w identyfikatorach po ich każdorazowej aktualizacji w rejestrze terytorialnym.

W przypadku rejestracji danych dotyczących miejsca urodzenia, zameldowania itp. w systemach informatycznych administracji publicznej uzasadnione jest stosowanie stałych identyfikatorów miejscowości (w rozumieniu § 5. rozporządzenia w sp. TERYT), a nie tylko zmiennych identyfikatorów jednostek podziału administra-

TABELA A

Lp.	Nazwa cechy informacyjnej (referencyjnej)	Definicja typu (reprezentacji) cechy informacyjnej		Pełna nazwa rejestru publicznego, którego cecha informacyjna wymieniona w kol. 2 stanowi punkt odniesienia (referencję) do opisu tej cechy informacyjnej w innych rejestrach publicznych	Skrócona nazwa rejestru, o którym mowa w kol. 5	Akt prawny stanowiący podstawę prawną funkcjonowania rejestru, o którym mowa w kol. 5	Organ prowadzący rejestr publiczny, o którym mowa w kol. 5
		liczba znaków	dziedzina				
5	Symbol jednostki podziału terytorialnego	7	Pole znakowe, znaki w przedziale 0–9	Krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju	TERYT	Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.)	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
6	Nazwa jednostki podziału terytorialnego* (odpowiednio: województwa, powiatu, gminy)	36	Pole znakowe (alfanumeryczne)				
7	Identyfikator miejscowości	7	Pole znakowe, znaki w przedziale 0–9	Krajowy rejestr urzędowy podziału terytorialnego kraju	TERYT	Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.)	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
8	Nazwa miejscowości*	56	Pole znakowe (alfanumeryczne)				
9	Symbol ulicy	5	Pole znakowe, znaki w przedziale 0–9				
10	Nazwa ulicy*	65	Pole znakowe (alfanumeryczne)				
11	Numer porządkowy lokalu*	10	Pole znakowe (alfanumeryczne)				
12	Numer porządkowy budynku*	4 przed znakiem „r” 4 po znaku „r”	Pole znakowe (alfanumeryczne)				

cyjnego (w rozumieniu § 4. rozporządzenia w sp. TERYT). Dotyczy to m. in. aktualnego modelu danych rejestru PESEL.

Przykład Sławkowa dobrze ilustruje różnicę pomiędzy identyfikatorami miejscowości, a identyfikatorami podziału administracyjnego. Sławków z dniem 01.01.2003 r. przeszedł z województwa z małopolskiego do śląskiego. Miało to następujące konsekwencje dla identyfikatorów:

Identyfikator miejscowości (bez zmian): 943285
 Stary identyfikator jednostki podziału administracyjnego: 1212021
 Nowy identyfikator jednostki podziału administracyjnego: 2401081

1.2. Przykłady nieporozumień

W przypadkach rejestrowania danych adresowych, miejsca urodzenia czy tp., dodatkowe zapisywanie identyfikatorów miejscowości (w rozumieniu § 5. rozp. w sp. TERYT), zabezpiecza przed nieporozumieniami związanymi z powtórzeniami nazw miejscowości, przed konsekwencjami używania nazw błędnych (choć często „zwyczajowych”), czy przed skutkami „wchłonąć” mniejszych miejscowości przez sąsiednie (np. dawna wieś Mogiła, teraz jako Nowa Huta, stanowi dzielnicę Krakowa). Tymczasem stosowane powszechnie kody pocztowe, w praktyce związane z bieżącą

strukturą organizacyjną Poczty Polskiej, z założenia nie mają cech jednoznacznych identyfikatorów miejscowości.

Dodatkowym argumentem za stosowaniem identyfikatorów miejscowości (w rozumieniu § 5. rozp. w sp. TERYT) jest poziom szczegółowości: identyfikatorów jednostek podziału administracyjnego jest ok. 2,5 tys., a identyfikatorów miejscowości ok. 100 tys. (uwzględniając informacje dotyczące miejscowości obecnie nieistniejących oraz podziały obecnie nieobowiązujące).

Przy okazji warto zwrócić uwagę na zamieszczenie w używanej terminologii, co w praktyce utrudnia pełne wykorzystanie wszystkich identyfikatorów rejestru TERYT. Nawet akty wykonawcze do różnych ustaw nie stosują jednolitej terminologii dla tych samych pojęć:

- „identyfikator jednostki podziału administracyjnego” w rozp. w sp. TERYT
- „symbol jednostki podziału terytorialnego” w rozp. w sp. min. wymagań.

Tymczasem potocznie funkcjonuje jeszcze pojęcie „kod TERYT” lub „kod terytorialny” i zwykle chodzi identyfikator jednostki podziału administracyjnego (w rozumieniu § 4. rozp. w sp. TERYT). Dlatego niepokojące jest, że pomimo obowiązującego rozporządzenia w sp. min. wymagań producenci oprogramowania dla ewidencji ludności w gminach, są zobowiązani do stosowania wytycznych zawartych w publikacji:

*Lokalny bank danych „PESEL” system ewidencji ludności
 Wytyczne dla projektanta – programisty MSWiA Departament Rejestrów Państwowych, Warszawa, styczeń 2004,*

gdzie w tabeli na str. 6-7 oraz na str. 9, w strukturze adresu pobytu stałego, wymienia się pole „kod terytorialny”.

Samo pojęcie „kod terytorialny” objaśnione jest w rozdziale 4.6, str. 17 oraz w załączniku nr 1, na str. 47, i widać, że chodzi o identyfikator jednostki podziału administracyjnego (w rozumieniu § 4. rozp. w sp. TERYT).

O ile tak rozumiany „kod terytorialny” dobrze identyfikuje aktualną lokalizację usc., czy urzędu miasta/gminy, to zasadniczo nie gwarantuje jednoznacznej identyfikacji miejscowości.

2. Urzędowe nazwy miejscowości 2.1. Podstawy prawne

Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. 2003, nr 166, poz. 1612 z p. zm.), nazywana dalej „ustawa o urzędowych nazwach”.

Art. 1.

1. Ustawa określa:

1) zasady i tryb ustalania, dokonywania zmian i znoszenia urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz urzędowych nazw obiektów fizjograficznych;

2) zasady działania Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych;

3) sposób ustalania i ogłaszania wykazów urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych. [...]

Art. 6.

1. Urzędowa nazwa jest ustalana:

1) dla miejscowości i ich części - w pierwszym i drugim przypadku deklinacji, a dla miast i wsi - także w formie przymiotnikowej utworzonej od ustalonej nazwy;

2) dla obiektów fizjograficznych - w pierwszym i drugim przypadku deklinacji.

2. Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane używać urzędowych nazw ustalonych zgodnie z niniejszą ustawą, z uwzględnieniem odpowiednich przypadków deklinacji.

Art. 7.

1. Urzędowe nazwy, z zastrzeżeniem art. 1 ust. 2, ustala, zmienia lub znosi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw administracji publicznej, po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 8. [...]

Art. 8.

1. Urzędowa nazwa jest ustalana, zmieniana lub znoszona na wniosek rady gminy, na obszarze której jest położona miejscowość lub obiekt fizjograficzny.

2. Rada gminy przedstawia wniosek, o którym mowa w ust. 1, ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody. W przypadku wniosku dotyczącego nazwy miejscowości zamieszkałej rada gminy jest obowiązana uprzednio przeprowadzić w tej sprawie konsultacje z mieszkańcami tej miejscowości, w trybie, [...]

3. Urzędowa nazwa może być ustalona, zmieniona lub zniesiona przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej z jego inicjatywy, a także z inicjatywy Komisji. Przed ustaleniem, zmianą lub zniesieniem urzędowej nazwy, minister występuje do rady gminy, starosty, właściwego miejscowo wojewody i Komisji, a w przypadku obiektu fizjograficznego także zarządu województwa - o opinię. Opinia rady gminy jest poprzedzana przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami miejscowości, której sprawa dotyczy. [...]

6. Wojewoda jest obowiązany przekazać ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej wnioski, o którym mowa w ust. 1, nie później niż w ciągu 30 dni od jego otrzymania, dołączając swoją opinię. Wniosek przekazany przez wojewodę podlega zaopiniowaniu przez Komisję.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się ministrowi właściwemu do spraw

administracji publicznej w terminie do dnia 31 marca roku poprzedzającego rok, w którym ma nastąpić ustalenie, zmiana lub zniesienie urzędowej nazwy.

2.2. Urzędowe nazwy miejscowości, a rejestr TERYT

Data wejścia w życie ustawy o urzędowych nazwach, z dniem 07.10.2003, jest szczególnie ważna ze względu na Art. 9. dotyczący rozporządzenia w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części, które powinno być wydane w październiku 2008 r.:

Ustawa o urzędowych nazwach, Art. 9.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy, ustali, w drodze rozporządzenia, wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz, w terminie sześciu lat, wykaz urzędowych nazw obiektów fizjograficznych, zwane dalej „wykazami”.

2. Urzędowe nazwy podaje się w wykazach w pierwszym przypadku deklinacji, w kolejności alfabetycznej, z określeniem rodzaju miejscowości lub obiektu fizjograficznego, określeniem umiejscowienia w jednostkach zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz z podaniem końcówki drugiego przypadku deklinacji, a dla miast i wsi również formy przymiotnikowej nazwy.

3. W wykazach podaje się także:

1) siedmiocyfrowy identyfikator miejscowości z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego „TERYT”

2) współrzędne geograficzne obiektów fizjograficznych

3) w przypadku części miejscowości - nazwę miejscowości, do której dana część należy.

4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, aktualne wykazy urzędowych nazw miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Szkoda, że wymienione w Art. 9. ust. 2 „określenie umiejscowienia w jednostkach zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa” nie jest uzupełnione przez obligatoryjne podanie identyfikatorów jednostek podziału administracyjnego (w rozumieniu § 4. rozporządzenia w sp. TERYT).

Zgodnie z zapisem Art. 9. ust. 3. pkt 1) wykazy urzędowych nazw miejscowości i ich części (ogłaszane zgodnie z Art. 9. ust. 4)

zawierają „siedmiocyfrowy identyfikator miejscowości z krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego TERYT” (w rozumieniu § 5. rozporządzenia w sp. TERYT).

Tryb ustalania nazw miejscowości oraz zasady przekazywania informacji do GUS regulują zapisy rozporządzenia w sp. TERYT.

§ 7. 1. System identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań obejmuje:

- 1) budynki mieszkalne,
- 2) inne budynki, w których znajduje się przynajmniej jedno mieszkanie,
- 3) mieszkania wraz z ich danymi adresowymi, przyporządkowanymi do rejonów statystycznych i obwodów spisowych.

2. W systemie, o którym mowa w ust. 1, nadawany jest pięciocyfrowy niepowtarzalny identyfikator nazwom ulic oraz wprowadzane są dane adresowe, które stanowią identyfikację budynków i mieszkań, o których mowa w ust. 1.

3. W ramach systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań prowadzony jest centralny katalog ulic obejmujący nazwy ulic zgodne z brzmieniem uchwał o ich nadaniu, utworzony przez alfabetyczne ułożenie nazw ulic; ulicom o takiej samej nazwie, występującym w różnych miejscowościach, nadawany jest jeden, ten sam identyfikator wraz z określeniem jednostek podziału terytorialnego, w których dana nazwa występuje.

4. Zmiany do systemu, o którym mowa w ust. 1, są wprowadzane każdorazowo po zmianie nazw ulic lub zmianie numeracji porządkowej nieruchomości i budynków, na podstawie informacji przekazywanych przez gminy.

5. Aktualizacja systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań w powiązaniu z aktualizacją systemu rejonów statystycznych i obwodów spisowych, o której mowa w § 6 ust. 5, jest dokonywana co najmniej raz w roku.

§ 8. Do zadań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego należy:

1) przygotowywanie zasad metodologicznych i organizacyjnych prowadzenia rejestru terytorialnego,

2) opracowywanie zasad budowy identyfikatorów stanowiących standard identyfikacji terytorialnej,

3) prowadzenie i aktualizacja systemu identyfikatorów i nazw jednostek podziału administracyjnego oraz wydawanie wy-

kazu identyfikatorów jednostek podziału terytorialnego państwa,

4) prowadzenie i aktualizacja systemu **identyfikatorów i nazw miejscowości**, w tym nadawanie identyfikatorów miejscowościom,

5) analizowanie załączników do protokołów zdawczo-odbiorczych - zestawienie danych dotyczących obszarów przekazywanych w związku z dokonaną zmianą w podziale terytorialnym,

6) współdziałanie z **Komisją Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych**¹ działającą przy ministrze właściwym do spraw administracji publicznej,

7) nadzór merytoryczny i kontrola prac aktualizacyjnych wykonywanych w urzędach statystycznych,

8) **współpraca z naczelnymi i centralnymi organami administracji publicznej prowadzącymi urzędowne rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej w zakresie aktualizacji i stosowania rejestru terytorialnego**,

9) udostępnianie danych objętych rejestrem terytorialnym obejmujących zbiory o zasięgu ponadwojewódzkim.

§ 9. Do zadań urzędów statystycznych należy:

1) prowadzenie i aktualizacja systemów: rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań, a w szczególności:

- a) kompletowanie, symbolizacja i tworzenie zbiorów danych dotyczących przyrostów i ubytków mieszkaniowych oraz aktualizacja systemów,
 - b) aktualizacja bazy danych systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań, obejmująca zmiany w podziale kraju na rejony statystyczne i obwody spisowe oraz inne zmiany wynikające z wprowadzonych zmian w podziale administracyjnym, w podziale na obręby, zmian w nazewnictwie miejscowości i ulic oraz zmian w numeracji porządkowej budynków i mieszkań,
 - c) aktualizacja map i szkiców sytuacyjnych,
 - d) analiza zmian w nazewnictwie ulic i placów oraz sporządzanie zbiorów korekt do aktualizacji centralnego katalogu ulic,
- 2) sporządzanie, wspólnie z gminami,

załączników do protokołów zdawczo-odbiorczych - zestawień danych dotyczących obszarów przekazywanych w związku z dokonaną zmianą w podziale terytorialnym,

3) udostępnianie danych objętych rejestrem terytorialnym na obszarze województwa.

§ 10. Minister właściwy do spraw administracji publicznej współdziała z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego w prowadzeniu i aktualizacji rejestru terytorialnego, a w szczególności:

1) **zapewnia przekazywanie Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego informacji o ustaleniu bądź zmianie nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych**,

2) udostępnia informacje o liczbie ludności z systemu ewidencji ludności PESEL w układzie mieszkań dla jednostek podziału terytorialnego.

§ 11. 1. Gminy na potrzeby rejestru terytorialnego przekazują urzędowi statystycznemu, stosownie do art. 13 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769 oraz z 1998 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 106, poz. 668), zwanej dalej „ustawą”:

1) sporządzone, z udziałem urzędu statystycznego, załączniki do protokołu zdawczo-odbiorczego - zestawienie danych dotyczących obszarów przekazywanych w związku z dokonaną zmianą w podziale terytorialnym, o którym mowa w § 5 ust. 4 - w ciągu 7 dni od dnia wejścia w życie zmiany w podziale terytorialnym,

2) informacje o nadaniu i zmianie nazw ulic - w ciągu 7 dni od dnia podjęcia uchwały,

3) informacje o zmianach numeracji porządkowej nieruchomości i budynków - raz w miesiącu,

4) kopie planów ogólnych i szczegółowych nowych osiedli oraz kopie map zawierających nazwy ulic i placów oraz numerację porządkową nieruchomości i budynków - w ciągu 7 dni po opracowaniu lub wniesieniu zmian.

2. Gminy uzgadniają z urzędem statystycznym poprawność wprowadzonych do rejestru terytorialnego informacji, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy zwróci się o to urząd statystyczny.

3. Uwagi zebrane w trakcie wdrożeń

W trakcie wdrożeń i eksploatacji systemów PB_USC oraz PB_ewid wdrożeniowcy firmy PTH TECHNIKA zetknęli się z następującymi problemami:

przypadki ogólne:

- użytkownik domaga się dopisania do słownika dodatkowej miejscowości, która w publikowanym przez GUS katalogu SIMC² nie występuje, albo jest nieaktualna;
- użytkownik kwestionuje pisownię nazwy miejscowości, która jest zgodna z zapisem w publikowanym przez GUS katalogu SIMC;

przypadki szczegółowe:

- osoba melduje się czasowo we wsi Lasek Trute (lub Lasek-Trute) w gminie Nowy Targ. Natomiast w katalogu miejscowości SIMC jest przysiółek Trute we wsi Lasek, ale jako nazwa nieaktualna;
- do Makowa Mazowieckiego przyszło zawiadomienie, że mieszkaniec wymeldował się i że jest zameldowany w gminie Czerwonka (identyfikator podziału administracyjnego 1411022) w miejscowości „Bodzyno-Walendzienta”. Według katalogu miejscowości SIMC takiej miejscowości, ani części miejscowości nie ma, i nie było w przeszłości w tej gminie.

4. Wykaz odwołań

- **[rozporządzenie w sp. TERYT]** - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 1998, nr 157, poz. 1031);
- **[ustawa o urzędowych nazwach]** - Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. 2003, nr 166, poz. 1612 z późn. zm.);
- **[rozporządzenie w sp. min. wymagań]** - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej (Dz. U. 2005, nr 214, poz. 1781).

Jan Krzysztof Wojtala

konsultant i analityk firmy PTH TECHNIKA

¹ Na podstawie ustawy o urzędowych nazwach „Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych”

² Strona GUS: Pliki predefiniowane, SIMC – Katalog miejscowości (<http://www.stat.gov.pl/broker/access/prefile/listPreFiles.jspa>)

jące wybrane procedury wykorzystywane w Urzędzie Miasta Gdańska. Projekt został zrealizowany w oparciu o elementy platformy OfficeObjects®.

Rezultatem wdrożenia jest nie tylko umożliwienie komunikacji z urzędem on-line, ale i zautomatyzowanie określonych procedur np.: uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy, wydanie pozwolenia na budowę czy wyłączenie gruntu z produkcji rolnej. Młodszy gdańszczytanin będą natomiast mogli, posługując się

około 800 użytkowników na terenie urzędu oraz mieszkańcy województwa wielkopolskiego.

Ten niezwykle złożony projekt swoim zakresem obejmował wdrożenie portalu intra i internetowego, systemu obiegu dokumentów OfficeObjects® Document Manager wraz z procesami merytorycznymi, systemu raportowania, Regionalnego Brokera Usług, dostawę platformy serwerowej i sprzętu, systemów backupowych, infrastruktury klucza publicznego PKI, systemu jednokrotnego logowania

liczbie pracowników od 30 do 1000. O tym, że ich olbrzymim atutem jest elastyczność, świadczy również fakt, iż mogą funkcjonować w oparciu o różne systemy operacyjne i korzystać z baz OpenSource. Nie trzeba przy tym udowadniać, że pozwala to na obniżenie kosztów funkcjonowania instytucji.

W czasach zarządzania procesowego na uwagę zasługuje produkt OfficeObjects® WorkFlow umożliwiający zarządzanie dowolnymi procesami pracy – np. procesem do obsługi korespondencji urzędowej czy procesem obsługi zamówień publicznych.

Głównym atutem Rodan Systems SA jest umiejętność tworzenia nowych, unikatowych rozwiązań. Kluczem do sukcesu jest stworzenie własnej platformy OfficeObjects®, rozwijanej w oparciu o wyniki europejskich prac badawczo-rozwojowych. Istotną rolę odgrywa specjalizacja firmy – jej klientami są przede wszystkim instytucje administracji publicznej. Dzięki temu wytwarzane systemy są idealnie dostosowane do potrzeb tego segmentu.

Oprogramowanie OfficeObjects® jest zintegrowane z wieloma systemami wykorzystywanymi przez urzędy administracji samorządowej, czego przykładem mogą być integracje z Komputerowym Systemem Rejestracji Stanu Cywilnego firmy Technika w Urzędzie Miasta Oleśnicy lub z Systemem Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (SEKAP) w Urzędach Miast Częstochowy i Katowic.

Użytkownicy systemów opartych o platformę OfficeObjects® wielokrotnie byli laureatami prestiżowych konkursów; ostatnio tytuł Lidera Informatyki 2007 otrzymał kolejny klient firmy Rodan Systems SA – Urząd Miasta Częstochowy.

Dorota Biernacka

wyłącznie komputerem, wystąpić o przyznanie stypendium naukowego Prezydenta Miasta Gdańska.

Wielkopolski Urząd Wojewódzki elektronicznym urzędem otwartym na potrzeby klientów

W maju 2008 roku firma Rodan Systems SA zakończyła wdrożenie projektu „Wielkopolski Urząd Wojewódzki elektronicznym urzędem otwartym na potrzeby klientów”.

Projekt został wdrożony w jednostkach organizacyjnych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz delegaturach urzędu w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile. Z systemu będzie korzystało

(single sign-on), przeszkolenie ponad 600 pracowników oraz opracowanie 41 tomów dokumentacji.

Szeroka oferta, duże możliwości integracji

Włocławek, Częstochowa, a zwłaszcza Gdańsk czy Poznań to miasta o wysokiej liczbie ludności z odpowiednio dużym poziomem zatrudnienia w administracji publicznej. Wydawać by się mogło, że tylko one będą zainteresowane rozwiązaniami oferowanymi przez Rodan Systems SA. Tymczasem doświadczenia pokazują, że użytkownikami systemów OfficeObjects® DocMan i OfficeObjects® Dokument Manager lub e-urząd mogą być organizacje o

W OLEŚNICY ELEKTRONICZNIE

Ze Zbigniewem Rybakiem, sekretarzem UM Oleśnicy rozmawia Władysław Penar, redaktor naczelny biuletynu TECHNIKA i USC

Od kiedy w Urzędzie Miasta Oleśnicy funkcjonuje elektroniczny obieg dokumentów?

Urząd Miasta Oleśnicy konsekwentnie rozwija usługi elektroniczne. W ubiegłych latach, jako jeden z nielicznych urzędów na Dolnym Śląsku, wdrożył elektroniczny obieg dokumentacji, podpis elektroniczny i system infomatów¹. Projekt w 80% został sfinansowany ze środków unijnych.

Urząd w e-obiegu pracuje od trzech lat.

Czy systemem objęty jest cały urząd?

Tak, wszystkie stanowiska urzędnicze pracują w elektronicznym obiegu dokumentów.

A w jakim stopniu udało się wyeliminować obieg papierowy?

W znacznym stopniu, tzn. w zakresie obiegu dokumentów wewnętrznych jest to około 80%, w zakresie dokumentów zewnętrznych około 30%.

Biorąc pod uwagę istniejący stan prawny oraz fakt, iż obecnie tylko niewielka grupa interesantów korzysta z elektronicznych usług, zakładamy, że w obiegu

zewnętrznym jeszcze przez długi okres będzie dominował papier.

Co było największym wyzwaniem jeśli chodzi o wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów?

Należałoby raczej zapytać, co nie było wyzwaniem! Kilka lat temu, kiedy przystępowaliśmy do tego projektu, otoczenie urzędu (obywatele, instytucje, itp.) było zupełnie nieprzygotowane na taki system pracy. Stan prawny, delikatnie mówiąc, był niejasny. Rząd bardziej przychylił się do przedłużania terminów wprowadzenia elektronicznej obsługi niż myślał o pracy nad zmianą przepisów. W tej sytuacji wiele osób, które decydowały o uruchomieniu projektu zastanawiało się, czy nie poczekać z tym zadaniem.

Kolejnym problemem było przełamanie obaw urzędników, czy system, który odnotowuje wszystkie zmiany w dokumencie nie jest zbyt restrykcyjny oraz że przełożeni będą mieli zbyt duży wgląd w pracę urzędnika.

Przeszkodą było również przełamanie schematycznego myślenia o obiegu dokumentacji. Dzisiaj już wiemy, że elektroniczny obieg nie musi identycznie przebiegać jak papierowy. Liczy się przede wszystkim efekt końcowy a nie sposób dochodzenia do tego efektu.

Zastanawialiśmy się też, w jaki sposób przynosić dokumenty z elektronicznego obiegu do systemów dziedzicznych.

W naszym urzędzie skorelowany został obieg papierowy z elektronicznym w taki sposób, aby były one identyczne. Zidentyfikowano miejsce przechowywania oryginałów papierowych. Wypracowano system motywowania pracowników, w tym kierownictwo urzędu, do stosowania e-obiegu i podpi-

sów elektronicznych. To tylko przykładowe problemy, z którymi musieliśmy sobie poradzić.

Nasz wysiłek jednak się opłacił, jestem przekonany, że obecnie żaden z pracowników nie wyobraża sobie swojej pracy bez e-obiegu. Dodatkowo dzięki wdrożeniu elektronicznego obiegu istnieje możliwość pełnego wykorzystania zalet elektronicznej skrzynki podawczej.

Kiedy nastąpiła integracja z komputerowym systemem rejestru stanu cywilnego i jak ona przebiegała?

Prace nad integracją rozpoczęły się w roku 2006, ale tempa nabrały pod koniec ubiegłego roku. Szczegółowe problemy związane z tym projektem rozwiązywali inżynierowie z RODANU i TECHNIKI. Z naszej strony przedstawiliśmy wymagania związane ze specyfiką naszego urzędu.

Warto może powiedzieć, że nawet w trakcie realizowania tego projektu analizowaliśmy inne sposoby zintegrowania systemów przez nas używanych. Jednak sposób zaproponowany przez ww. firmy okazał się najbardziej efektywny.

Jakie są korzyści z integracji obu systemów?

Specyfika pracy usc. polega między innymi na tym, że wiele spraw załatwianych jest bezpośrednio z klientami (z pominięciem kancelarii głównej) a duża liczba dokumentów jest adresowana do wyłącznej wiadomości pracowników usc. W tej sytuacji wiele pism de facto znalazło się poza elektronicznym obiegiem a tym samym korzyści wynikające z jego wprowadzenia (szybkość załatwiania, wyszukiwanie spraw, śledzenie tempa załatwiania sprawy, informacje dla kierownictwa itp.) nie były osiągalne.

¹ System infomatów stanowią trzy kioski z dostępem do internetu, ustawione na wolnym powietrzu w różnych częściach miasta. Kioski pracują 24 godz./dobę. Za ich pomocą można kontaktować się z urzędem i jednostkami organizacyjnymi miasta. W tym roku dołączyliśmy do tego systemu dwa urzędomy, które przyjmują pisma zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej.

Początkowo pracownicy usc. pracowali w dwóch systemach np. bezpośrednio obsługując klienta pracowali w swoim branżowym (dziedzinowym) systemie a następnie ręcznie wprowadzali niezbędne dane do e-obiegu. Jeżeli bieg sprawy rozpoczynał się od kancelarii głównej, to urzędnicy postępowali odwrotnie. Wszystkie te operacje były czasochłonne i antymotywacyjne.

Korzyści to niewątpliwie oszczędności czasu pracy urzędników, możliwość pełnej elektronicznej obsługi dokumentów otrzymywanych z Elektronicznej Skrzynki Podawczej oraz przygotowanie e-obiegu do integracji z innymi branżowymi oprogramowaniami.

Na czym, najkrócej mówiąc, polega w praktyce zintegrowana elektroniczna obsługa korespondencji?

W UM Oleśnicy wdrożono dwa sposoby elektronicznej obsługi zintegrowanej z urzędem stanu cywilnego.

W pierwszym: obywatel składa wniosek (najczęściej korespondencyjnie) w kancelarii ogólnej. System automatycznie przesyła pismo do systemu dziedzinowego, tu: do usc. Referent w usc. przy-

gotowuje odpis lub np. decyzję, może też założyć sprawę, a system dziedzinowy automatycznie przesyła ją jako pismo wychodzące do systemu elektronicznej obsługi korespondencji, rejestrując ją w danej sprawie.

W drugim obywatel składa wniosek bezpośrednio w urzędzie stanu cywilnego. Wniosek w postaci pisma jest rejestrowany w systemie dziedzinowym, gdzie referent tworzy odpowiedź. System dziedzinowy, po przygotowaniu odpisu lub decyzji, wydaje dokument obywatelowi i automatycznie przesyła ją jako pismo wychodzące do systemu elektronicznej obsługi korespondencji, rejestrując ją w danej sprawie.

Jakie są dalsze plany dotyczące informatyzacji urzędu?

W maju br. w centralnych miejscach miasta został uruchomiony bezpłatny dostęp do internetu. W czerwcu w budynku urzędu skarbowego i sądu rejonowego zainstalowane zostały urzędomy, które przyjmują wnioski elektroniczne i papierowe oraz docelowo będą umożliwiały dokonywanie opłat kartą płatniczą. Szczególnie ta ostatnia usługa

powinna być przydatna dla osób, które załatwiając sprawy w urzędzie skarbowym lub w sądzie muszą dokonać opłat na rzecz budżetu miasta. Urzędomy są przystosowane do przyjmowania wniosków kierowanych do załatwienia w urzędzie miasta, urzędzie skarbowym oraz sądzie rejonowym.

Klienci urzędu za pomocą internetu mogą sprawdzać, na jakim etapie załatwiania jest ich sprawa. Warunkiem elektronicznego uzyskania takiej informacji jest znajomość numeru kancelaryjnego złożonego pisma. Mogą również składać wnioski podpisane kwalifikowanym podpisem na elektronicznej skrzynce podawczej.

W latach następnych planowany jest dalszy rozwój usług elektronicznych: e-oświata, portal miejski. Planujemy również kolejne integracje - w pierwszym rzędzie chcemy zintegrować system finansowy i ewidencję ludności.

Zakres tych prac zależeć będzie jednak w dużej mierze od wielkości przyznanych miastu środków z funduszy zewnętrznych.

Rozwój usług informatycznych to nie tylko udogodnienia dla obywateli, to również dodatkowa korzyść dla budżetu miasta. Informatyka pozwala na utrzymanie stosunkowo małej grupy urzędników, których liczba w zasadniczy sposób wpływa na koszty administracyjne.

Urząd Miasta Oleśnicy obsługuje 38-tysięczne miasto i zatrudnia 57 pracowników. Jest to jeden z najniższych wskaźników zatrudnienia w kraju. Również wydatki budżetu miasta ponoszone na administrację lokują urząd w grupie miast 36 do 38 tys. mieszkańców na drugim miejscu w Polsce w kategorii urzędów posiadających najmniejsze wydatki na administrację.

Warto również zaznaczyć, że od 8 lat urząd posiada certyfikat PN- EN ISO 9001:2001 oraz certyfikat PRZEJRZYSTY URZĄD.

Dziękuję za rozmowę. Wypada pogratulować sukcesu i życzyć powodzenia w dalszym rozwoju informatyzacji urzędu.

Władysław Penar

Redakcji naszej udostępniono prawomocny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w sprawie ze skargi na bezczynność kierownika usc. w przedmiocie wydania odpisów aktów stanu cywilnego. Szczegółowe, wyczerpujące uzasadnienie jest interesujące – jak sądzimy – dla praktyki.

Sygn. akt III SAB/Wr 12/07

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2007 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu
w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia WSA Jerzy S. (sprawozdawca)
Sędziowie	Sędzia WSA Maciej G.
	Sędzia WSA Bogumiła K.

Protokolant	Paulina R.
-------------	------------

po rozpoznaniu, w Wydziale III, na rozprawie w dniu 27 września 2007 r.,
sprawy ze skargi Marcina M.
na bezczynność Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w ...
w przedmiocie wydania odpisów aktów stanu cywilnego,

- I. zobowiązuje Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w ...
do załatwienia – w terminie 1 miesiąca – wniosku skarżącego z dnia 22 listopada 2006 r.;
- II. zasądza od Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w ...
na rzecz strony skarżącej 100 (sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadnienie

We wniosku datowanym na dzień 22 listopada 2006 r. skierowanym do Urzędu Stanu Cywilnego w ..., Marcin M. – prowadzący Biuro ... w R. – zawarł prośbę o doręczenie „kopii” (jak to określił wnioskodawca) aktów małżeństw zawartych przez Hermana Gotthilfa S. i przez Kurta Artura S., potrzebnych do podjęcia rozstrzygnięcia w toczącym się w Niemczech postępowaniu spadkowym. Z wniosku wynikało, że USC w ..., dla potrzeb tej samej sprawy, udostępnił już wnioskodawcy jeden odpis aktu zgonu. Pismem z dnia 19 grudnia 2006 r. Kierownik USC w ... wezwał wnioskodawcę – w trybie art.64 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego, powołując się dodatkowo na treść art.83 ust. 1 i 2 prawa o aktach

stanu cywilnego oraz na art.33 § 3 k.p.a. – do uzupełnienia braków podania, poprzez: udokumentowanie pokrewieństwa spadkodawczyni z osobami, których wniosek dotyczy; dołączenie pełnomocnictwa mocującego wnioskodawcę do występowania w sprawie, wraz z jego tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego albo kserokopii dokumentów poświadczonych urzędowo lub notarialnie za zgodność z oryginałem.

W odpowiedzi na wezwanie – po wcześniejszej wymianie dodatkowej korespondencji wyjaśniającej między wnioskodawcą a USC w ... - Marcin M. przesłał do siedziby organu (w formie załączników do pism z dnia 18 i 30 stycznia 2007 r.) następujące dokumenty:

1. poświadczone przez adwokata Jensa P. z Frankfurtu nad Menem kopie: posta-

nowienia o ustanowieniu go kuratorem spadku oraz pełnomocnictwa udzielonego Reinhardowi M.

2. pełnomocnictwo udzielone wnioskodawcy przez Reinharda M.

3. dokonane przez samego wnioskodawcę i poświadczone przez niego za zgodność z oryginałem tłumaczenia na język polski: postanowienia o ustanowieniu kuratorem oraz pełnomocnictwa udzielonego w języku niemieckim;

4. wypis z książki rodzinnej spadkodawczyni, potwierdzający dane jej rodziców.

W piśmie z dnia 16 lutego 2007 r. Kierownik USC w ... zawiadomił wnioskodawcę o pozostawieniu – na podstawie art.64 § 2 k.p.a. – jego podania bez rozpatrzenia, ze względu na nieusunięcie braków, tzn. niedostarczenie dokonanego przez tłumacza przysięgłego tłumaczenia na język

polski pełnomocnictwa oraz nominacji na kuratora spadku sporządzonych w języku niemieckim.

Pismem z dnia 3 marca 2007 r. Marcin M. złożył do Wojewody Dolnośląskiego zażalenie na niezafatwienie jego sprawy w terminie przez Kierownika USC w ...

W odpowiedzi – udzielonej w formie zwykłego pisma – Zastępca Wydziału Spraw Obywatelskich Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu poinformował żalącego się, iż nie stwierdził beczynności organu pierwszej instancji, a zarzuty podniesione w zażaleniu uznał za bezpodstawne.

W przedstawionym stanie sprawy Marcin M. wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we ... skargę, w której zarzucił Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w ... beczynność, wynikającą z naruszenia przez ten organ przepisów art. 7 i 35 k.p.a., art.83 prawa o aktach stanu cywilnego, art.1139 w związku z art.1108 kpc. oraz art.49 TWE, a także wynikającą z prawa wspólnotowego zasadę kształtowania procedur administracyjnych w sposób możliwie nie ingerujący w swobody traktatowe przyznane obywatelom wspólnoty, poprzez nieuzasadnione pozostawienie sprawy bez rozpatrzenia. Skarżący wniósł w związku z tym o zobowiązanie strony przeciwnej do wydania żądanych aktów małżeństwa osób wymienionych we wniosku i o zasądzenie kosztów postępowania.

W obszernym uzasadnieniu skargi przedstawiony został dotychczasowy tok czynności podjętych w sprawie przez stronę i organ. Podkreślono też rolę kuratora spadku nieobjętego, zarówno w świetle przepisów prawa polskiego, jak i prawa niemieckiego.

Na tym tle wyrażono zapatrywanie, że kurator spadku jest – jako przedstawiciel ustawowy spadkobierców – uprawniony do otrzymywania dokumentów stanu cywilnego także na podstawie art.83 ust.2 prawa o aktach stanu cywilnego. Zdaniem skarżącego, nie ma także żadnego oparcia w prawie żądanie organu wykazania przez osobę uprawnioną (także kuratora spadku), bez żadnych luk, wielopokoleniowych stosunków pokrewieństwa łączących spadkodawcę i osobę, której akt stanu cywilnego jest niezbędny do

rozpoznania przez sąd sprawy spadkowej. Nie mają zwłaszcza normatywnego uzasadnienia, szczególnie na gruncie art.49 TWE, żądania sporządzenia przez zainteresowanego tłumaczeń zagranicznych dokumentów przez polskiego tłumacza przysięgłego. Niemieckie dokumenty przedłożone przez stronę są zresztą – w jej ocenie – standardową dokumentacją, z którą ma do czynienia USC w Także dlatego zbędne są ich tłumaczenia.

W końcowym fragmencie skargi podkreślono, że żądania proceduralne formułowane przez organ w zakresie wykazywania przez wnioskodawcę legitymacji w niniejszej sprawie są w praktyce nie do spełnienia i nie do pogodzenia z konstytucyjną zasadą proporcjonalności. Nie jest rzeczą organu zbędne gromadzenie obszernej dokumentacji i wielomiesięczne przeciąganie sprawy przez piętrzenie przeszkód zmierzających wyłącznie do pozostawienia jej bez rozpatrzenia.

W odpowiedzi strona przeciwna podtrzymała swoje stanowisko, wnosząc o oddalenie skargi.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art.1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. Nr 153, poz.1269 ze zm.), sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości między innymi przez kontrolę administracji publicznej, przy czym kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej.

Przedmiotowy zakres kognicji sądów administracyjnych został z kolei wyznaczony przede wszystkim ramami art.3 § 2 i § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz.1270 ze zm.), powoływanej w dalszych wywodach – skrótowo – jako „p.p.s.a.”. Na podstawie art.3 § 2 pkt 8 tej ostatniej ustawy, kontroli sądów administracyjnych podlegają nie tylko formalne decyzje i postanowienia oraz inne akty i czynności z zakresu administracji publicznej wymienione w art.3 § 2 pkt 1-4 p.p.s.a., ale także beczynność organów, w przypadkach określonych w ostatnio

wskazanych przepisach.

Na kanwie tak zakreślonych ram kompetencji sądów administracyjnych, w judykaturze utrwalony został pogląd, zgodnie z którym również w wypadku pozostawienia podania strony bez rozpatrzenia przysługuje zainteresowanemu skarga do sądu administracyjnego, jeżeli zarzuca on organowi naruszenie prawa polegające na beczynności (por. choćby wyroki NSA: z dnia 17 stycznia 2001 r., II SAB 240/00 i z dnia 3 marca 2003 r., II SAB/Po 4/03, Pr. Pracy 2004/9/42 oraz postanowienie WSA w Warszawie z dnia 24 maja 2004 r., II SAB 267/03). W takiej jednak sytuacji – stosownie do stanowiska prezentowanego w wyroku WSA w Warszawie z dnia 6 czerwca 2005, VII SA/Wa 1128/04, które to stanowisko skład orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela – warunkiem skutecznego wniesienia skargi na beczynność organu pierwszej instancji jest wyczerpanie przez stronę trybu zażaleniowego określonego w art.37 k.p.a.

Uwzględniając przedstawione zasady należało uznać, że skarga została w niniejszej sprawie wniesiona skutecznie. Skarżący zarzucił bowiem Kierownikowi USC beczynność, która – wedle jego mniemania – polegała na nieuprawnionym pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, mimo że zasługiwał on na uwzględnienie. Strona skorzystała przy tym z instytucji zażalenia przewidzianej w art.37 k.p.a. W konsekwencji zachowana została przesłanka określona w art.52 § 1 p.p.s.a., skoro skarżący wyczerpał służący jej w tej sytuacji środek zaskarżenia (wspomniane zażalenie). Bez znaczenia dla takiej oceny musi pozostać okoliczność, że pracownik Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w istocie nie rozpatrzył zażalenia strony we właściwej formie (postanowienia), ograniczając się do udzielenia zainteresowanemu pisemnej jedynie informacji, w której nie uznał zażalenia za uzasadnione. Zaniedbania organu wyższego stopnia – w rozumieniu art.17 k.p.a. – nie mogą bowiem pozbawić strony uprawnienia do kwestionowania beczynności organu pierwszej instancji przed sądem administracyjnym, jeżeli zostały zachowane – jak w tym przypadku – wszystkie

wymogi, od których spełnienia ustawodawca uzależnił możliwość skutecznego wniesienia skargi.

W przedstawionym stanie faktycznym i prawnym istota sporu sądowego w rozpoznawanej sprawie polegała na ocenie zasadności (bezzasadności) wykorzystania przez Kierownika USC instytucji pozostawienia wniosku strony bez rozpatrzenia, przewidzianej w art.64 § 2 k.p.a.

Ostatnio przywołany przepis stanowi, że „Jeżeli podanie nie czyni zadość innym wymaganiom (poza brakiem wskazania adresu wnoszącego – dodatkowe wyjaśnienie Sądu, wynikające z uwzględnienia brzmienia art.64 § 1 k.p.a.) ustalonym w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.”

Cytowana norma przesądza niedwuznacznie o tym, że zakres niezbędnych wymagań formalnych, jakim powinno odpowiadać podanie, ma być „ustalony w przepisach prawa”. Zakresu tych wymagań organy administracji publicznej nie mogą więc dowolnie kształtować. Powinny natomiast wskazać konkretny przepis, który wprost nakazuje wnoszącemu podanie zachowanie określonego wymagania formalnego.

W niniejszej sprawie, wzywając skarżącego do uzupełnienia jego pierwotnego wniosku, organ wskazał jako podstawę normatywną takiego żądania przede wszystkim art.83 ust.2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (jednolity tekst – Dz.U. z 2004 r., Nr 161, poz.1688 ze zm.), w następującym brzmieniu: „Odpisy aktów stanu cywilnego i zaświadczenia o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub o ich braku mogą być również wydawane na wniosek innych osób niż wymienione w ust.1, które wykażą w tym interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Zaświadczenie o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego może być także wydane na wniosek innych zainteresowanych osób.” Godzi się w związku z tym zauważyć, że cytowany przepis nie ustala żadnych szczególnych wymagań formalnych, jakim powinno odpowiadać podanie osoby wnoszącej o

wydanie odpisów aktów stanu cywilnego (i zaświadczeń) nie wymienionej w art.83 ust.1. W szczególności, w art.83 ust.2 prawa o aktach stanu cywilnego nie przewidziano konieczności zachowania takich wymagań, jakie sformułował Kierownik USC pod adresem wnioskodawcy w piśmie wzywającym do usunięcia braków pierwotnego podania, w celu wykazania interesu prawnego w uzyskiwaniu żądanych odpisów. Interpretacja przytoczonego przepisu prowadzi natomiast do następujących konkluzji.

Po pierwsze, ponieważ analizowany przepis nie wskazuje żadnych formalnych wymogów wniosku, o którym mowa w jego treści, to logiczne jest, że wniosek taki podlega wyłącznie ogólnym wymaganiom przewidzianym dla każdego podania w art.63 k.p.a. Skoro zatem organ nie wykazał, jakim wymaganiom wymienionym w tym (lub – ewentualnie – innym) przepisie strona uchybiła, w sposób ewidentny przekroczył kompetencje wynikające z art.64 § 2 k.p.a., arbitralnie ustalając zakres dodatkowych wymagań formalnych nie przewidywanych w art.83 ust.2 prawa o aktach stanu cywilnego.

Po drugie, skoro ten ostatni przepis nie określa żadnych szczególnych wymagań formalnych wniosku przyjąć należy, iż wykazanie interesu prawnego w uzyskaniu dokumentów, o których tam mowa, może nastąpić przy użyciu dowolnych środków dowodowych, wspierających twierdzenia wnioskodawcy, z których wywodzi on ów interes. W rozpoznawanym przez Sąd przypadku strona skarżąca wskazywała jednoznacznie okoliczności uprawniające – w jej ocenie – do uzyskania żądanych odpisów aktów stanu cywilnego, przedstawiając organowi wiele dokumentów, w celu wykazania istnienia tych okoliczności. Dokumentacja została zresztą uzupełniona po wezwaniu przez organ.

Po trzecie, wykazanie interesu prawnego (lub jego brak) nie może być w ogóle traktowane jako niezachowanie wymagań formalnych podania. Kwestia ta podlega natomiast merytorycznej ocenie organu w toku wszczętego postępowania, w granicach określonych w art.80 k.p.a. W związku z tym, jeżeli organ uznał przedłożone pierwotne dokumenty za niewystarczające do przesądzenia tej kwestii, był uprawniony do wezwania strony o ich uzupełnienie (ale

nie pod rygorem pozostawienia podania bez rozpatrzenia), a następnie powinien był dokonać ich merytorycznej oceny, z punktu widzenia udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy dowodzą one istnienia interesu prawnego wnioskodawcy, czy też interes taki w tej konkretnej sprawie mu nie przysługuje.

Po czwarte, w zależności od wyników dokonanej oceny, organ jest zobowiązany wydać żądane dokumenty (jeżeli uzna istnienie interesu prawnego wnioskodawcy w ich otrzymaniu) albo odmówić ich wydania (jeśli oceni, że wnoszący podanie interesu takiego nie ma). W tej drugiej sytuacji właściwą formą procedowania jest jednak decyzja administracyjna, w uzasadnieniu której należy przedstawić pełną argumentację przemawiającą za odmową. Podstawy normatywnej można w tym przypadku upatrywać w przepisach art.7 ust.1 pkt 2 i ust.4 prawa o aktach stanu cywilnego. Zgodnie zresztą z utrwaloną od dawna linią orzeczniczą odmowa dokonania przez organy czynności wnioskowanej przez zainteresowanego dokonywana być powinna w każdym przypadku właśnie w formie decyzji administracyjnej.

Należy również podkreślić, że z adnotacji pracownika USC o treści „kserokopie z oryginałów odesłanych pełnomocnictw” wynika niezbicie, iż skarżący spełnił – na wezwanie organu – wymóg określony w art.33 § 3 k.p.a.

Nieuzasadnione pozostawienie podania skarżącego bez rozpatrzenia – czego dowodzą dotychczasowe rozważania – potwierdzają w sposób oczywisty trafność zarzutu bezczynności organu w rozpoznawanej sprawie, co obligowało Sąd do zobowiązania Kierownika USC do rozpatrzenia wniosku strony, w określonym w sentencji terminie, zgodnie z dyspozycją art.149 p.p.s.a. (pkt I osnowy). Sposób załatwienia podania – wydanie żądanych dokumentów lub odmownej decyzji – zależy od przeprowadzenia merytorycznej oceny w zakresie istnienia (lub braku) interesu prawnego skarżącego, na podstawie zgromadzonej dokumentacji i przy uwzględnieniu argumentacji strony, także tej, która została zawarta w skardze.

Rozstrzygnięcie o kosztach (pkt II) zostało natomiast wydane z dyspozycją art.200 p.p.s.a. ■

WODZISŁAW ŚLĄSKI

Adres USC

44-300 Wodzisław Śl.,
ul. płk. ks. Wilhelma Kubsza 2
tel./faks 032 455 34 65
e-mail: usc@um.wodzislaw.pl

Sala oczekiwań

Wodzisław Śląski

województwo śląskie

kod terytorialny 2415041

liczba mieszkańców miasta 50 172

liczba mieszkańców powiatu 156 000

powierzchnia miasta 4 951 ha

Wodzisław Śląski - Południowa Brama Polski - to miasto powiatowe, o wyjątkowo korzystnym położeniu geograficznym i komunikacyjnym w skali Europy środkowo-wschodniej, z bezpośrednią bliskością rynków Republiki Czeskiej i Republiki Słowackiej. Leży dokładnie na 50. równoleżniku szerokości geograficznej północnej, podobnie jak Kraków, Praga czy Charków. Miasto jest otwarte na świat. Współpracuje z miastami partnerskimi: Karwiną w Czechach, Sallaumines we Francji, Gladbeck w Niemczech i Alanya w Turcji. Niepowtarzalne walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz urozmaicone ukształtowanie terenu wynikające z położenia w Bramie Morawskiej, zwiększają atrakcyjność miasta pod względem turystycznym oraz warunków zamieszkania.

Honorowymi Obywatelami Miasta są: Wojciech Kilar – wybitny polski kompozytor oraz Tomasz Sikora – mieszkaniec miasta, biathlonista, olimpijczyk.

Bogata, przeszło 750-letnia historia miasta sięga roku 1257 i znajduje odzwierciedlenie w jego zabytkach takich jak: rynek starego miasta z barwnymi kamieniczkami, okazały kościół pw. WNMP, zespół pofranciszkański z kościołem i klasztorem, pałac, i innych.

Zabytkowy pałac wzniesiony w latach 1743-1747 przez ówczesnego właściciela Wodzisławia – Guidobalda Józefa von Dietrichstein oraz jego małżonkę Marię Henckel von Donnersmarck, jest najstarszym w Polsce przykładem barokowej architektury klasycystycznej. Mieści się w nim Urząd Stanu Cywilnego i Muzeum a jego otoczenie stanowi Park Zamkowy.

Urząd Stanu Cywilnego zajmuje pierwsze piętro pałacu i składa się w części reprezentacyjnej z sali ślubów, sali oczekiwań, sali bankietowej i garderoby.

W pięknych salach organizowane są przede wszystkim ceremonie ślubów ale także uroczystości związane z wręczeniem medalu „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”. Na zaproszenie Prezydenta Miasta urząd organizuje Złote Gody (50 lat pożycia małżeńskiego) dla ok.60 par rocznie, każdorazowo uświetnione występem zespołu seniorów „NIE DEJMY SIE” pod kier. Pani Ireny Sauer.

Również na 1. piętrze znajdują się pomieszczenia biurowe dla poszczególnych stanowisk pracy urzędu:

- rejestracji urodzeń
- rejestracji małżeństw
- rejestracji zgonów
- wydawania odpisów z ksiąg stanu cywilnego.

Urząd Stanu Cywilnego obejmuje swym zakresem działania Miasto Wodzisław Śl. oraz Gminę Marklowice z liczbą 5 350 mieszkańców.

Urząd prowadzi Pani Mirosława Meisel wraz z Panią Stefaniją Łyczak. Łącznie w wodzisławskim USC pracuje 6 osób.

W ciągu ostatnich lat w urzędzie tym sporządza się średnio w roku:

- 1100 aktów urodzeń
- 450 aktów małżeństw
- 700 aktów zgonów.

Wydaje się około 14 000 odpisów aktów stanu cywilnego.

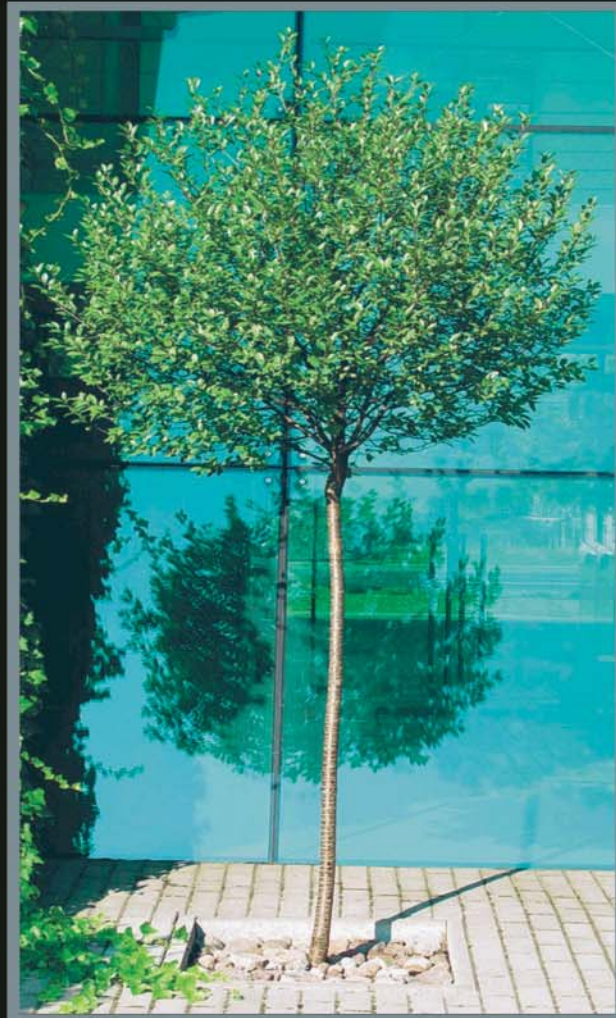
Od października 1997 r. urząd korzysta z programu komputerowego do rejestracji stanu cywilnego firmy PTH „TECHNIKA” z Gliwic.

Sala ślubów

RODAN SYSTEMS S A
ZARZĄDZANIE INFORMACJĄ

OfficeObjects®

- ✓ e-Urząd
- ✓ Elektroniczny Obieg Dokumentów
- ✓ Elektroniczna Skrzynka Podawcza
- ✓ Biuletyn Informacji Publicznej
- ✓ Integracja Systemów
- ✓ Zarządzanie Procesami Pracy
- ✓ Formularze Elektroniczne
- ✓ Portale Korporacyjne